

శ్రీకృష్ణచర్యచూడామణి

న తీ స క్కా వా యి.

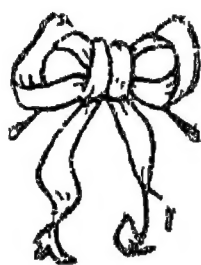

ఇది,

సంగీతనత్యహరిశ్చంద్ర, చిత్రామణి, రాజామంగళి,
ప్రసాదయభారము, పల్నాటిపీఠప్రతాపము, దుష్టాబసేదయము

మొదలగు నాటకరచయిత గ్రంథినియను

గాదిరాజు యజనారాయణకర్త

ప్రకాశకుడు:

చందా నారాయణసెట్టి,

బుక్ సెల్లర్స్ అండ్ ప్రింటర్స్,

జనరల్ బజారు, బ్రాహ్మఃమార్కెట్,

శికిందాబాదు

గా రి స వ్వి తి య

బాలాత్రిపురసుందరి ముద్రామయమున ముద్రితము.

శికిందాబాదు

1933.

(బు)

(పేజీ 0-12-0

జిందువచుచు పాత్రలు.

పురుషులు.

1. విశ్వనాథుడు:—
2. శివయోగి:—
3. శేషగిరిరావు:— నాటక నేషణారి.
4. రామశాస్త్రి:— వీడరు.
5. నరహరిరావు:— వీడరు మామాగారు.
6. శృంగేడు:—
7. నాధువులు:—
8. న్యామిగాడు:—

39 వీరిని 132 శ్రీలు.

9. సక్కిబాయి:— కథానాయక.
10. రాధాభాయి:— సక్కుబాయి అత్తగారు.
11. మినే కమలాంబ:— వీడరు భార్య.
12. నునాముఖి:— వీడరు కూతురు.
13. నుబ్బలక్ష్మి:— చాసి.
14. రామాభాయి.
15. శేషభాయి.
16. నరసాంబ వెధవచిన్నది
17. కస్తూరి:—
18. కోకిరత్నం:—

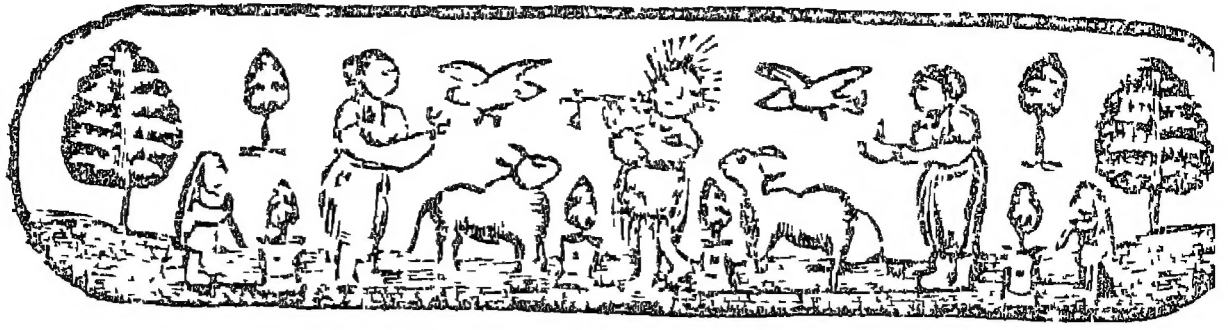
} మిత్రులు.

త్రోలి పలుకు

—

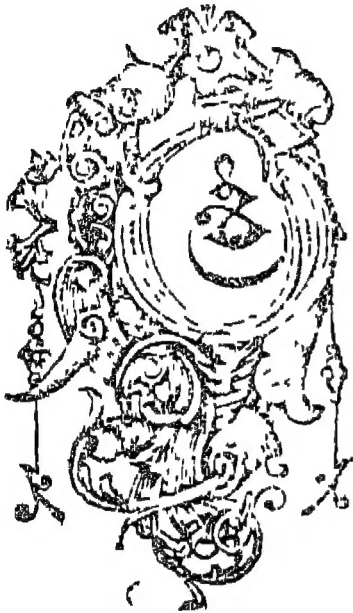
సాచే చిట్టాంబంపబడిన వక్కు-బావి, సోరిశ్చేంద్ర, చింతాను
నో నోటకములందు లిఖించినకథలు స్వప్నముగా వ్రాసితినివేని కారణ
ములు సకలకారణములని నిరూపించుటనిన నాకష్టములేదు. యీ నాట
కరాజము చందా నా రాయణ సెట్టి గారికి మొదటిసారియే చెప్పినేను
చూత్ర మచ్చొత్తించుకొనుటకు హక్కు. నీయగుదీయన్నది. గాన
మగిరస్వహక్కులు నాకే చెందెయన్న ననియు నాస్మిగ్గుననుభవక శిల్పి
ని యుత్తొత్తించుకొనుటగాని ప్రవర్తించుటగాని పాప మానవ్యము
లు వారితలన ననరాదు. పాపవలననచ్చును. ఇదియి నేర్పడెను, పాప
యొగిగితియు గాత్రేనామన నాకికింకనిగితి ననరానియించుకొననరా
మును. సోయ్యంత్రాతలందు లిఖించుటకు హక్కు. మగిరస్వహక్కులు
గాడి.

న త్రి న క్కా వా యి

నాం ది.

నాం ద్యంతమన సూత్రధారుడు (ప్రవేశించి)
రిమనీయమైన మద

జ్యోతు నాపయిత్రేమచేత నా
భారము గిల్లజేసెద యు

దారితనెల్లగ వాణినెన్నగా
గోరియును గదుగొల్తునిది

గో యుప్రదా పెకు మొక్కచుం
నామ రిమిగోరువాణి యను

కూలముగా జరియునుగావుతగా

గీ॥ రాముకిచ్చిత నాటక రాజునిది
దప్పలున్నను నొప్పుగానలచుగాత
కవియందునచ్చున గానిగలుగు
ప్రపమునునెన్నగుండు లోకప రిమానకుం

గీ॥ దండలుడిరినె రాము దండమందును
గొలుచుచుంటిని నిరలగలు దలతున్నది
నచ్చగాచును శాస్త్రాణి యనపరిమి
మొందివాక్కులసిచ్చు సమూలకగుణ

శేషు — సభవారితో నేచేయనున్న మనవి నేనున; మేల నన్నీ కనులొంటిగారు చెప్పినట్లు దిసీవు చెస్తున్న వాస్తవం. కనక వీణ బాధ వదలించుకోవాలిసంటే ర య్యాళి? మనమంతా కోపలేటివు అయి, మనచేతం డు, అంట్ల చెంబులు, తోమించి పొయిలపద్ద నాన లు పడుతుంటే చూడకుండా వున్నారే అట్లాపనులు ఎ తా చేయింపవలయును. ఫిమేల్సు చదువుకోగూడదట, శు షూనేయకూడదట, స్టాకింగు వేయకూడదట, క ప్పిలేకల్సు పెట్టకూడదట, అపైన డ్రామాలు, సినిమా సర్క్సులు చూడకూడదట. యివియన్నియు మనలో లంట్ల జరుగుచున్నవే. అవిమా పెయ్యాలంటే మనవ డా స్కూల్సులో చదివి యెడ్యుకేషన్ సంఘాయించ వుద్యోగాలుచెయ్యాలి, మీటింగుచెయ్యాలి, లెక్చర్లి లి, లైబ్రరీసుకెల్లి పేపర్సుచూచి, అన్నిసంగతులు కి కోవాలి అందుకే జెయ్యాలంటే మావగై రాకకాస జేసుకుని యిపుడు ఒక సర్టిఫైడ్ పర్సనాము. అందుమీర మెంబర్సుగా చేరాలి, చందాలివ్వాలి, మాజడ్వగుటే డు, పేపర్లు, మీరంతా తెప్పించాలి, అవిచనెవారి, డ పనులు చెయ్యాలి, గానవాడివివరముగా అలోచించి న ప్పినచెప్పుల కొప్పికొంటిరని నమ్మదు నేనింతటితో వి మచున్నాను.

(అందరు చప్పట్లుకొట్టి) హియర్, హియర్ (అందురు)

సర — శ్రీకెటగీగారు నాకుకూడాపై వ్రమినిట్లు తెమిప్పించాలి.

కమ — ప్లీస్! దేరిజ్ నోటేమ్ ప్యూన్ ఒకసాడాదీసుకొచ్చి శేష యమ్మగారికియ్యి అట్లుచేయ. మి అటునిటుచూచి) ఆల్ రై సరసాంబగారు! మీకో నట్లు పై నేమిసిట్లు తెమి నాము.

నర—సోదరీమణులారా! కమలాంబికార్జి.

కమ—అట్లాగాదు, మిస్ కమలాంబికాగనాలో.

నర—మాకీ కిరస్తాని కూతలురానమ్మా.

కమ—రావని పూరుకుంటు యేల్లావస్తాయి? ప్రిటీ చెయ్యాలి.

నర—నలేలండి. యిక్కముందు యిటువిశంషి. యిందాక మీకు చెప్పి నావారు చెప్పినానరీగా అందరికి తెలియలేదు. గనుకయ్యా సారి విమర్శగాజెప్పండి.

మ—యిదిగో! నిజానికి మగాళ్లు మనల్ని యెన్నన్ని కష్టాలు పెడుతున్నారో, అడది పొద్దున్నే లేచి పిల్లల్ని సవరించుకుని మొగుంకదు త్కుని గ్రామజాతర్లలో అమ్మవారికి పెట్టినట్లు బాతెడుకుంకు మసెట్టుకుని, మగాడికి కాఫీ, పుక్కా చేసి ద్చి. లాగులు, చొక్కాలు, కోట్లు తీసిచ్చి బూడ్చులను ఫాలీషు పెట్టి వాళ్లను పోకుజేసివంపి అన్నట్లు మరచిపోయినా తలకునూనెరాచి, తల దువ్వికూడాపంపాలి. తర్వాత వంటచేసి పదగంటలలోవల కచ్చేరికి పంపితే భార్యలిన్నదా లేదా అని విచారించుకుం డా సాయంకాలంవచ్చి బ్యాటుమెంటో, బున్నీసో, క్రకటో, హాకో, పోలో ఆషకోవాలనని త్వరగా టీ శాచియ్యమని భాము ధూములు చేస్తారు. యీ లక్షణమిట్లావుండగా అన్నముడకలేదని, కూరలోపున్ని తక్కువైందని, వచ్చకో చింతపండు తక్కువైందని, తిట్టటం, మీకందరకు అనుభ వమే గనుక శేషుభాయయ్య గారు చెప్పినట్లు మనమందరం నడుచుకోవాలి.

ంద—బలే! బలే! (అని చేయిలెట్టుదురు.) యింతలో

టిర—యిదిగో! నేనుకూడా ఒక మాటచెప్పుతాను.

ంద—అక్కలేదు, సిజోకానీజో

కోటి — (వినకుండు) మీరంతా యిది వరకటిమల్లెన్నేనడ
కోండి మగవారినల్లా చెయ్యటందోషం (నిష్క్రమించు)

(యింతలో కస్తూరిలేచి కీచుగొంతుతో)

కస్తూ — యింతమంది యిన్ని చెప్పరేకాని నాబోటిలన్నాధలు
గా చిన్నతనాన ముండమోసిన పుట్టుకుంకలనఁగతి
కూడా కొంచెంచేప్పు తాను వినండి, యీకాలంలో
పిల్లలు డబ్బుకానవడి యేముసలాడికో కట్టటం. ఆ
అతడు పెండ్లయిన సంవత్సరంలోనో వేక తరవాతనో
వడం. అపై న,

చ॥ తలగొరిగించిసై ను పరితాపమునందెడి పిల్లమోమునకొ
దలకనుపించకుండ తనదల్లియొ చెల్లెయొ, కట్టి పుట్టువా
రలకును వదిట ముద్దుల లరారెడికొమ్మకు నెత్తిగట్టియు
బెలుచన డిట్టుచుందురిల బెద్దలు సత్యము మీకుదెల్యదే.

అదియునుగాక యింకొక విశేషము,

ఉ॥ పిల్లయొముండయయ్య గనుపించిన ప్రొద్దుటదిట్టు చుండు
మెల్లరు మూడుచూర్లుదిన మెత్తనిప్రక్కలబండియేతల్లి
చల్లగకూడుదెచ్చియొక సారిగబెట్టియు క్రిందబండతా
మల్లినచాపనిత్తు యనుమానములేదిట నాదువాక్కులగా॥

యివి యన్నియు అందరు చూచుచున్నదే.

కమ — యెంతయేసరు బెట్టినావే!

సర — దానికప్పందానిది చెప్పింది.

శసూ—గనుక, మనభారతదేశమున గల యీదురాచారములు అ
 నగా బాల్యవివాహములుచేసి భర్తచావగానే బుట్టినది
 గించుట నండుకొనుటను చావలిడుట పశిష్టముచేతి వంట
 చేయించుకొనుచు బండుగులందడు శయగో మాందరము
 లకి పుట్టుకుంకలచేతనే నమస్తము చేగియించుకొని అపై న
 వాణ్ణుదిట్టుట మొదలైన దురాచారములు మాన్పించుటకు
 సభవారు తోడ్పడి మాన్పింతురని ప్రార్థించుచున్నాను.
 (అనికూర్చును.)

శను—నేటికిసభచాలితము యింటకిపోయి టిక్కలు తీసుకుని పై
 దుకు వెళ్లేటయిమయింది గాన బందరుసోవమ్మను.
 (బందరు నిష్క్రమింతురు తిరుపడును.)

ప్రథమాంకము సంపూర్ణము.

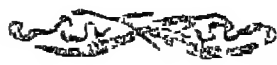

సతీసక్కాబాయి.

ద్వితీయాంకము.

(సక్కాబాయి ప్రవేశము)

సక్కా — (1. అనుబంధము వూడ్చుచు)

జి|| నల్లనికూపు నెమ్మొగమనారతమునోమని నెంచుచాసి నీ
వొల్లవి కేమి చేతులను వొందిననీవరిజేర నెంచునా
చల్లగజూడుమయ్య పరిజారినిముద్దులకృష్ణ నాకునీ
చల్లనిచాక్కుధారనము జల్లవె భక్తులతోభజించవే.

(యింతలో అత్తగారు ప్రవేశము.)

అత్త — ఒసే! సక్కా! మంచిసీళ్లుదెమ్మనిచెప్పితే యిదేమిటే యి
పోలేదు, యిక్కడ వూడుస్తూ కాలంగడుపుతున్నావు?

సక్కా — (భయమునభయించి) పోతున్నానండి. సత్తయ్యా (పోతూ)

అత్త — దీనినడవడిక మేదోఒకతీరుగావున్నది. గాన దీనివెంటవ
నీళ్లబావికరిగి దీని సమాచారమేమిటో తెలిసికోవాలి.

(సిష్క్రమించును.)

(2 గం గ ము.)

(2 అనుబంధము.)

శివ— (3. అనుబంధము) జగద్రక్షకా! యీ మా యాప్రపంచమున
నెన్నిరీతుల నాడించుచున్నావు. కొందరినేష్టించి. కొందరి
నవ్వించి. కొందరికి సంతిద్దిన సంవత్సరములను నంపదిచ్చిన
సంతోషము కను లెండు కలిగిన లోభిగానో చేయుచున్నావు.
(అనునంతలో నక్కపచ్చి తలయూచుచు చేతులు జోడ్చి
చుకొని నిలచును.)

శివ— నుహానుభావా! విత్తలేశ్వరా!

ఉ॥ సంవదవిత్తువీవు మనపాఠ భజించిన సతునిచ్చి
వింపగజేతువీవునడి వీధినిలిచ్చి లెత్తు వారినికా
జెంపుచుచుందువీవు నిరుపేదలుగొల్పిన రాజుచేసె నీ
సంవదలేలు నిచ్చు మనసారగగొల్పిన సంతభుజ్యమా?

నక్క— (చాటున) ఆహా! జగదీశ్వరా! నీలీలమహాద్భుతమునుమా?

చ తనికర మంతలేదె వడిగానులజెఁగెడి దానిగావగా
పనిగొననేలనయ్య ననుపాలనజేయగదయ్య అయ్య యా
వనిబడు వెన్నెలంబగిద వంతయు నీభజనంబునేయడి
వనిఁతివాంఛలంగవులు వారినిగావగజేల విగ్రహం.

శివ— విత్తేశ్వరా!

ఉ॥ చీడలుబిచ్చమెత్తగ లభించినవాటిని ద్రోయుచాడంబక
సాదరబుద్ధిజూపుచుచు సాధులసాక్షుల బొందువానిలుగా
వాదములాడి వారినివారికి గోరెట్లునెట్లు కోరులుగా
వాదములాడువారి యలవాటు మాన్పె విత్తలేశ్వరా!

(1 అనునంతలో నక్క, శివ మోగి విత్తేశ్వరునివచ్చి

శివ—దీర్ఘసుమంగళీభవ! శీఘ్రమేన ఆత్మతకార్య నిర్దిష్టా
అమ్మా! మీరెవ్వరు యిందేలవచ్చితిరి?

సక్క—చేతులు జోడించి మహానుభావా! యోగీశ్వరా!
యూరనున్న రామావధాన్లుగారి కోడలను, సక్కచదా
మంచి నీరైతుకుపోవచ్చి ననునోటినుండి వెలువడు మ
మధురవాక్యముల కానందించుచు తమ్ము గిచ్చింపవచ్చి

శివ—అమ్మా! నీకీషయసున నిట్టివాంఛలేల కలిగెను? తల్లీ! ని
విప్రప్రేశ్వరుడు రక్షించుగాత.

సక్క—దయామయా! నా కాపందరీశ్వరు నారాధించు దెరసే
పుడు మీ కెంతయు నను ప్రణామముకలుగును.

శివ—తల్లీ! నిన్ను ఒకచిస నాకానందము. పడయుచున్నది.
యిందుక ఆతినిమహాశ్యామును జెప్పెదవినుము.

ఉ॥ పండరినాథుగొల్చిన నెబ్బాపమురెట్లను వాయు సంపదల్
దండిగనిచ్చుగాక పముదాడుడుగొర్రెల్లదీర్చు పూర్వలా
యొడజుసెక్కదాత మహిమంబులెరింగియు గొల్చి కీర్తి
దండములెత్తి నాట నిమిదిప్పక బ్రోచును సక్కభాయిరో!

అదిగాళ్ళ

ఉ॥ రావణుడంపినాడు, బలరాముకుతమ్ముడు, యిన్ని జెస్మలకొ
దేవుడుగాన నెత్తె నతడెంతమహాత్ముడు కాకపోయినకా
ద్రోవలనూపునే మగముదోయిల కొగ్గిన బ్రోచునేయిహు
ల్యావసితక ధరిత్రి తనయంతటబ్రోవదె రాముసేకతొ.

మరియు, నోరల్లీ!

ఉ॥ గావగలేదె గాధను యగాధమునక బడి పోవుచుండగా
గావగలేదె శ్రావణి గోరవసాధుడు కోకలొల్వము
గావగలేదె హల్యపతి గావకశాపమలీయ నిన్నునుకా
గావగలాడుగాదె కవిగాసినిపండిరి విర్రవేగుడుకా.

సక్కు—అయ్యా! తామిన్ని చెప్పితిరిగాని నాకా వ్యవహారాధింప తగు
మంత్రంబునుపదేశింపరాక?

శివ—శ్రీ అర్జున (అని చెవిలో చెప్పుచు.)

సక్కు—(శి. అనుబంధము.) మహాత్మా! నేను కౌరవులు తగు ను
నతిమీగకునే నావిద్యతేశ్వరుని బూర్జించి నేవించి తరించు
దాన యోగించుగా!

అత్త—విశ్వనాథా! విశ్వనాథా! నీకుష్టమువదిలొనగా మూర్ఖము
తుండరా నాయరా! యుక్తేముందరాక? కంఠమునెగిరొహ
న్నదిరాబాబూ! ఒసేనక్క! నీకేదోదోషములనుంచి
నీళ్లకుపోయెచ్చెదానికి, బైరాగాడితో మాటాడేమిట? నువ్వు
కూడా శైరాగాళ్లలో కలుస్తావేమిట చెప్పు? అయినా, యి
ప్పుడు మన బ్రాహ్మణాల్లో లోగాలు వుట్టరుగాని పూర్వము.

విశ్వ—యింకేమి పూర్వమే? పూర్వము సరమును, ముసినోతోతుం
టే ఒక చంపనుంచి తగలడుతుంటే?

శివ—అయ్యా! తమకంత అగ్రహము జనంచనేల?

ఉ॥ నీనత్తిపైన నెవ్వడవనించలనుంచను నెత్తిపైచనున

గాసినిముంపబోకు నడిగావులజెరి పేరు మూర్ఖచిత్తము

భ్యాసముచేయబోకు మనయంబును పండురవల్లనెను నా

యాసములేక గొల్వొవిల యిగ్గలనేలనొ బుట్టెనుచు.

శిశ్వ—ఒరే! నీనెద్రా? నాకావృత్తి నాకోవృత్తి డాక్టరు యి
యి వేసాలుభరించుమని అత్త గారిక చావచిరమృద్ధుని అత్త
మొండి పట్టాద్దని నేర్పుతున్నావు. యిదిగో, నాచిమామ మా
డు. (అని చేతులపై పెట్టి గొర్రెవల్లనెను చిత్తును.)

సక్కు—(అడ్డముపచ్చి) నాథా! తామామూల నేలకన్యాయముగా
ప్రాణముదీయదురు. యిదిగో నాకొంతముత్తె చిత్తును.

అత్త — యిగుగోచూడరా! అబ్బాయి! యీసన్మాళోడు పొనడి
కేదోమత్తుకుందు చల్లెళాడురా.

శివ — (తనలో) పండరిచేవుడంపిన పాలమందు.

గీ॥ పండగీశుడు బంపిన పాలమందు
నొరులెరుంగక భక్తాణి కరప్రదీర
దానివుమందడి జగమందు దాసులెల్ల
ననుభవింతురు సత్యంబు నంగునెప్పుడు.

మరియు, నీడగత్రామింబున (అని యాలోచించుచు)

విశ్వ — చూడవే అమ్మా! అట్లాగేవుందేమే?

అత్త — యింకేముందిరా నాయన! అట్లాచూడగా దానిచూపు
దానిసడత అది అబైరాగాడి కడ్డారావటం అవాళకం అంబ
చూస్తే అలాగేవున్నదిరా నాయనా!

విశ్వ — అమ్మా! అట్లాఅనకే! అదిమంచిభక్తుగాలు దాన్నిచూ
నా కేటుటో జాలేస్తూంబె ఉరుగోనేఅమ్మా! అంతానేనున
చేస్తాను. (తనలో) యిదంతాచూస్తే భక్తి మార్గంలో దిగి
ట్లుగావున్నది.

ఉ. నాసతి మోముగాంచి కులనాపకిదిట్టను అంజయననే
నాసపడంగనేల? నిటులాతవి దూరుగనేల? బ్రీలిమై
గాసినిముసనేల? సలగాధిపుమించెడి సంకడుండ నా
యాసమిదేలబందు పరియాచకవల్కును కారణంబగుట

గాన మాయమ్మకేరీతినై న సమాధానము చెప్పవలెను. (స
పైకి) అమ్మా! అమ్మా! నువ్వుదాగ్నీమనబోకే అది చాల బ
మంతురాలే నిజంగానే నే.

అత్త — నిజంగానుట్రా నిజమేఅయితే యాబైరాగాళ్ల నావ
మొందుకురా?

విశ్వ — అయివంటి మోగులదగ్గరనేక మంత్రాలుంటాయో.

అత్త—నీమొహం మొద్దులుగాను. పిచ్చిముండాకొడకా ధాన్యకేవలం
విశాచంపట్టిందిరా నాయనా!

విశ్వ—అమ్మా! నీకుదన్న మొదతానే. పూరుకోవేచమ్మా! దానిని
పిచ్చివేదు చావంతంలేదే! నువ్వువూళ్ళోవే.

అత్త—నువ్వునోరుముయ్యికా! నువ్వుకూడా దాంతోకల్పి నను
కొట్టమనిమాడా చెబతావుట్రా నీతాడుతెగా.

విశ్వ—అమ్మా! నీయిష్టమొచ్చినట్లు చేయవే నేమాట్లాడను.

అత్త—అట్లా నువ్వేడిస్తే కత్తికోశండ్గాగోసి చెప్పినట్లు నడుచుకొనే
లాగున చేయనుట్రా! ఒసే నక్కు! నీపీచింటాలవు చెన్నలు
మాన్తావా లేదాచెప్ప.

నక్కు—అత్త గాదు! నేనుచెడునడవడికలేమియు నడచుటలేదు. ప్రవం
చమున బుట్టు మోనవజాతికి సహజమైనదమయిన పండరి
నాధునారాధనచేయుచున్నాను. దై వసామసంకీర్తనచేసికొను
నన్ను మాన్పించువాంళ్ళ మీకేల కలుగవలెను. నేను మీ
చెప్పిన కార్యములుచేయుటయిందీ ప్రయత్నమై యుంటే నాభ
క్తి గారియెడలచేడ నలోపముచేసితివా! మీచెప్పినవినిబరిచి
తికొప్పుకొని యాచరింతును గాని నామాడ్చుటచేవుడం నాగిడు
ణకర్త నాబంగారుతండ్రి యాభర్త వర్ణిలుమి శ్రీమన్నారాయ
ణుడునగు మాశ్రీకృష్ణుని మూర్తిచేశ్వరుని సారాధించుకొన
వలదని మాత్రముచెప్పకుడు.

ఉ. నేవకుతొచు రాజులనిశెంబును చామరపంక్తితోడ నా
చేవునిగొల్వ పెంటనరుదేరును శిష్టములున్న పార్థమిక
బావయిదాసుడిందు కెడబాయక కొరివనాధపుత్పలక
జావగజేసె కృష్ణునిరహితలేష్వుడు ముక్తిదీయనే.

అత్త—యీశ్రీరంగనీతులు నాకుచెవకృక్కలైతే! వచ్చిందొక్క గా
డిగిందితొత్తని చెచ్చిరట్లు మూలపమండక అత్తగారన్నభయం
మైనాలేక నాకెదురు చెపుతున్నావుగా! (అనివోయి.)

సక్కు — (కంస్సుడుచుకొనుచు) విత్తవేశ్వరా! నన్ను కాపాడవూ! దేవ!

(4. అనుబంధము.)

(నిష్క్రమించును.)

అత్త — (కుమారునితో) ఒరే! యిది యిన్ని అవస్తలు వడ్డా యేమి
టోరా! పండరిదేవుడని కృష్ణుడనిమాత్రం విడవదురా.

విశ్వ — యేమోనే అమ్మా! నేను చెప్పితేవిసవు నియిష్టమొచ్చినదా
చెయ్యవే.

అత్త — నాయనా! యింకికిందరా పోదాం.

విశ్వ — అమ్మా! పోదాంనదవే.

అత్త — (తలదిస్పకొనుచు) (నిష్క్రమించును.)

విశ్వ — ప్రపంచంలో పెళ్లాంబెల్లాం తల్లిదయ్యం, అని వాడుకప్రకారం
నేనునడిస్తే పెద్దవాళ్లు తిడతారు. యెళుమసంశయాత్మా
వినశ్వతి, అని సంశయంలేనివారికి నాశనంలేదు. యిప్పుడు
నేను యెటుమాట్లాడటానికి వీలులేదు. మూలస్మృత్యం మా
ట్టాడితే తల్లి కొడుకు లిద్దరు యేకమై పాపమాక్షిల్లను కోటరి
శంపెడుతున్నారంటారు. లేదు పెళ్ళామువత్తం మాట్లాడా
మంటే చూచాగా భార్యభగ్త లిద్దరుచేరి ముసిలిదాన్ని యే
డిపిస్తున్నారంటారు. వెరుళగొయ్యి, ముందరనుయ్యి, రన్న
యిది నాబ్రతుకు. యెటుమాట్లాడినానా కేతంటా పూలం టే
మరమేకో ఆలం టేమరమేకు నారాయణ అంటే బూతుమాటా
గావుంది ప్రపంచం అదిగాక,

గీ. తల్లివై పునమాటాడ తగవు హేచ్చు
భార్యప్రక్కన పలికిన బ్రబలునిండ
యెట్లుచేరిన నడుమ నాకెల్లాద్రోబ్బు
తెందుతప్పవు సత్యంబటందు జగతి.

ముందింటా యేంజరుగుతోందోచూడాలి. (నిష్క్రమించును.)

శివ—(రీ. అనుబంధము.) అహో యామాచుప్రప పమే స్థిరమును
వెట్టినమ్మకముచే ప్రజలన్ని చిత్రనాటకములమునున్నను
దైవనిత్రమేమని కొనియాడగగను.

మ. ధనమేయుభ్యము గొరచినేవయ్యి నానన్వితగబుట్టెదము
వనియందుకగనచోరతల్ ప్రభమయె గుంబుడునాల్పన్న నే
పనినైనక వడిజెప్పయగ్రదు కడుమేనాళాదిగాన్వింపయన్న ని
వనియన్నక గడుపావభూమయిట నెవ్వరింబునకొరేయి

మరియు.

మ. అదిగాకకా కడుభక్తులకగననచో నానంతప్రేమచరికా
బదిచోట్లకపడిదిట్లు మంద్రు మరియుకబ్రహ్మాండముల ముద్దవకా
అదిరాదేవునిగొల్పు నాతడట యాహాపెన్దగానెలుగం
చెదియో గేలిగజల్కుచుందగుల వేదెప్పుగరాటః మనకా.

యికనునెన్నియోరలవు యా జగత్ప్రతిసన్నిన్నానెప్పు వర్ణించి
నను తరుగను యాతయేల మనకగట్టప ప్రత్యక్షమై కనుపించుచు
న్న యవ్వననతి సూపురేఖావీలాసని సర్వాంగినుండరి. అత్తనిచ్చెల్లక
కలిగిన యగ్నిల గొప్పకవర్ణంపన్న పరు బొందిన మహావీరనతి మా
తల్లి. అపెను గర్భించినంతే అపెనుపాల్గొమానలన నొగ్గనాడె నను.
తపింతురు అట్టి భర్తగాలు మాబంధిన్నా ని సెవ చేయనెంచు అత్తి
గారు తనకుమాటనిచే తండ్రిగొనినవ మాత్రమున, తండ్రిగొల్పి
యధికారము నతియము జూపించుచున్నది. అనుభవించు, బోధించు,
మరెవరేభాధలుపెట్టినను నానువర్తించు ముద్దులేమియు కొనితిలేదు.
కన్నమును బురగలోపు చ్చేసెను దానిపెలువలెగ్గుతాళి జంగారమును
కాల్చినంతనే దానివన్నె చిన్న ముట్టెనను తరుగుచో యదిగాక.

జ్ఞా. నన్నెటోజోదు బంగదెరవారిన యన్నిగాల్చుచున్న తె
నున్నముగాగమారబెటు నుత్తినిగొట్టి వుక్కుముక్కు వా
రెన్నినరీతి భ క్తితమచేగది గొట్టినపూచునకుకే
యన్నతనేవలబ్బున నయగబునుగొనడే చేత్రుడొపెను.

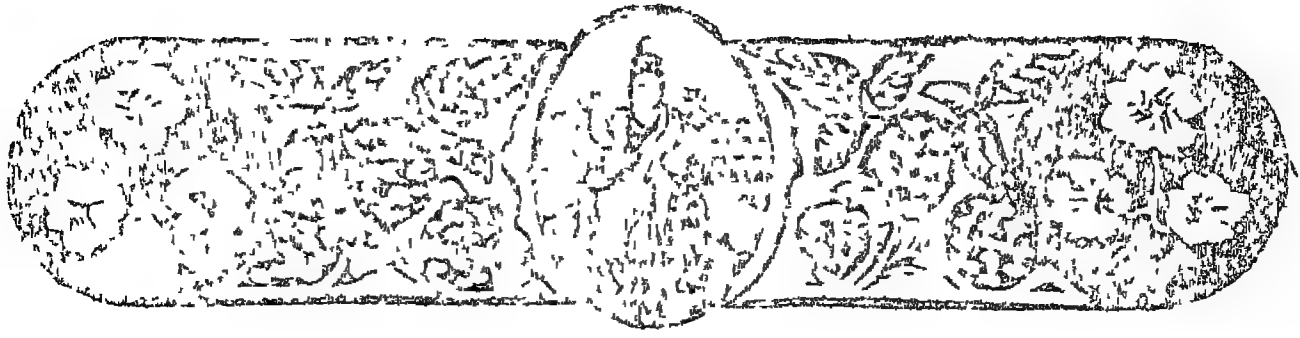
ఓత్రిలోకరక్షామణీ! సర్వేశ్వరా! యదానఃపల్కులు కొంస
మాలింపుము. సర్వేశ్వరా!

జ్ఞా. అత్తయుభర్తయుక గలసి యూపెను నిండలముంపుచుండి నీ
విత్తరిగావకున్న యరచీసము లాభములేదు నృధ్యిలో
మెత్తనిదేవుడివయిని మెచ్చుచునుండిరి మున్ను నిన్నయో
బొత్తిగబోవుకీర్తి త్వరబొందుము త్వల్తిని సక్కుపూజకుళా.

(రి. అనుబంధము పాడుచు నిష్క్రమించును.)

ద్వితీయాంకము సంపూర్ణం.

మొర శీఘ్రాయ నమః

న తీ న కూ బ్ద యి

— (తీనకూబ్దయి) —

త్వ రి యాం క ము

— శ్లోకము —

(ప్రహేళికా కమలం హంసకూబ్దకావ్యముమీద దీపమాలార్చి

జంబుకొనును. ప్రకరుణానామం)

ప్రహేళికా—కమలం. హంసకూబ్దకావ్యము! నేరీప్రహేళికా కలిపించితేదే!
అన్నదే మోక్షసూక్తిని నడుకున్నావా? యేలబ్బసామిగా
తీనకూబ్దకావ్యమునాన్నెచ్చు. యానెభవకందుకు బుద్ధివేదా?
హంసకూబ్దకావ్యమునాన్నెచ్చు. యానెభవకందుకు బుద్ధివేదా?
కేంద్రాగమోద్భవించినదా? ప్రకరుణానామమునాన్నెచ్చు.
నా నన్నుడి ప్రభువేదానామమునాన్నెచ్చు. వన్నీసారాదేమిటి?
అయినా, యంకానియున్నాను. కమలం! కమలం! చచ్చానా
అతిశయము? మోక్షసూక్తిని నడుకున్నావా? యేలబ్బసామిగా
తీనకూబ్దకావ్యమునాన్నెచ్చు. యానెభవకందుకు బుద్ధివేదా?
హంసకూబ్దకావ్యమునాన్నెచ్చు. యానెభవకందుకు బుద్ధివేదా?
కేంద్రాగమోద్భవించినదా? ప్రకరుణానామమునాన్నెచ్చు.

కమలం—(మోక్షసూక్తిని నడుకును.)

ప్రీడ—యిక్కడేవున్నావ్ నీతల్లిబాడ్లుబాక్క! లేనవేం పిశాచంలాగ
పడుకున్నావ్. నీకే మాయారోగమొచ్చింది యిన్నిపిల్వినా
పలకవు. నీయమ్మమొగుడు నాకన్న మెనడు పెద్దాడనుకున్నావ్

శమ—యిందా? ఇంకా యేమోనీతమ్మవి నూరుకుంటే పాగు
దుచాలా యెక్కవయిందేం చెప్పండి కాస్త?

ప్రీడ—యేమిటి చెప్పా?

శమ—యేంజెప్పాలి. నీకుచెప్పేదేమిటి?

ప్రీడ—ఒసేమన్నా మదమెక్కిందా?

శమ—హొంటికిగాదుగాని, మమష్యలకే మదమెక్కింది

ప్రీడ—యెవరికి?

శమ—గుంకెవరికి?

ప్రీడ—నాకేగా?

శమ—కావనినేనన్నానా?

ప్రీడ—దేవునా న్నెన్ను. యాదీనా తెలిసిం చేస్వామిగాడి కేముచ్చింది

శమ—మనమంతా బాగుండుగా పాడికెందుకుగావే మూడు మ
కురానూడదు?

ప్రీడ—అయితే ఆవెధవీధుల వచ్చేదాలేదా?

శమ—మేమంతా బేల్కుంటామో టోటానికి టూంగా వేసుకెళ్ళా
రాగానే బండిదిచి గుంటికిపోరానిచెప్పెను.

ప్రీడ—ఘపెడ్. వాన్నెందుకు పంపించావు?

శమ—నోటికి తిన్నగారానియ్యటం మంచిది.

ప్రీడ—చెప్పుచును కొడతానట్టేడేలకు.

శమ—తక్కినవార్లకు శక్తిలేదా.

ప్రీడ—ప.సి.ప.

స్తీడ — రాస్కె ల నీనాటికేం అద్దు ఆపులేకుండావుండేం?

కమ — నువ్వో నువ్వో మల్లీనువ్వోగాంచిన్నారా.

స్తీడ — (లనలో) వ్యవహారం చాలామీరిందే యివాన్స్లీనో నిస్సనో
అడవాల్లంతా కూటింగుచేడుతుని కట్టుకట్టేవనిట యానుమా
మంత్రం మాండుంటికీకూడా యేమైనాచాలిం గేమొ అయినా
యిట్టనిచూద్దాం (కనులలో) అనుకో మనిషికింకా మూరి
పోయినావేమిటి.

కమ — యీ యేమవు గొదటనేవుంటే చాలాజాగవుండేదిగా యిదిగో
చెప్పుతున్నా మేమంతా మీరింగుచేతుకున్నాము దానివరి
పోలేమిటంటేమొగాళ్లు గొరవరిగా చూడగూడదని మొగా
లిసనోఅన్న మొట్టకూడవనిముఖ్యమైనవిలేదువాసయ్యాయి.

స్తీడ — కారణం చెప్పు కాస్త నేరూడా పేరగామ?

కమ — నన్ను చూస్తే లనలో అర్థమిదగుగ్గిలించుకున్నారే. చెప్పితే
దానికీడబ్బులుగాను.

స్తీడ — సరిగాలేకపోలేదీగా స్పృశించిల్చి వాగయ్యవా?

కమ — ఆరోజులన్ని పోయాయోయ్యో పద్దమనిషి.

స్తీడ — చెప్పేదేమిట? సరిగా చెప్పిదు.

కమ — యికమానోరుగూడా చూయోడు.

స్తీడ — చెప్పగలిగావుంటే ఆలోచిద్దాం.

కమ — ఆలోచించినాఅంతే ఆలోచించకపోయినా జరిగదంతే.
యిటువంటి చాలాజాగవుంటుంది. యిదివరకు మొగాళ్లు
అడవాల్లనొకవిధంగా యెక్కిస్తున్నారు.

స్తీడ — యేమేమిస్తున్నార?

కమ — కుసుమసుకమాకమైన పక్షముగల స్త్రీ వ్రాగ్మనలేది మొ
గాడి కాళ్ళిగానియిచ్చి నుటకేసిపట్టి న్నూలు బూటు లిచ్చి
కొప్పులుడువ్వి అట్లాంటి వరించినావారిధాము పూములు

తప్పవకదా? ముద్దులమూటగట్టు కెవ్వెవ్వరికందపొంగగి కల
డకు తెట్టిలేజూపులవన్నె దొరగించుచున్నను ప్రొద్దున్నుంచి
పొయ్యిదగ్గర చావాలట. యివి యన్నియు యెందుకు చే
పన్నుంచి మావనులన్ని మీగుచేయ్యాలి.

స్త్రీడ—అయితే, యిటువంటి కష్టాలుంటే మాతోచెప్పితగ్గింపయ్యే
మార్గరచూచుకోవాలె. కాని యిలాకట్టుగడితే యేంలాభం.

శమ—లాభమున్నా లేకపోయినా అంతే.

స్త్రీడ—అట్టాయితే 15! శెక్కునుప్రకారం నిన్ను యింజెంక్షన్ జేయి
స్తానుచూడు. రాస్కేల్స్ లంతా కలిసి మమ్మును యిస్సల్టుచేసి
నదానికి మీమీద డేమేజుసూటు చెస్తాముచూడు. మరీభ
యంలేకుండావున్నది.

శమ—సూప్రెగ్టగోతెస్తావు. గాని, దానికి తగినబూటుకూడా రలిసి
తీస్కొస్తే చాలబాగావుంటుంది.

స్త్రీడ—(అనినతోడనే చెప్పుచుకు కొట్టబోవుచు.)

సునా—ఊరుకోండి నాయనా! అమ్మావాల్లంత కట్టుకట్టేశారే!
యివ్యాళ్ల వంటమనిషినికూడా యింటికివంపించారే.

స్త్రీడ—అమ్మగారు. అడివిగాను దీనిరోగం కురుస్తున్నాడు.

సర—(తలుపుకొట్టుచు) అమ్మాయి! అమ్మాయి.

స్త్రీడ—పోయింది.

సర—రామశాస్త్రి తలలుపుతియ్యి. (రామశాస్త్రి తలుపుతీయును.)

రామ—యేమండిమామగారు. అమ్మాయిగంగిలి బాగముపరింది.

సర—యేమయ్యా నాకుబట్టి నీరాతే నీకురాసింది.

రామ—మీకు డిటో ప్రకారమేరా? జరిగిం నాదేం?

సర—నేతేచెప్పాలిటయ్యా.

కమ—(తనలో) నాన్నగారేమో యిట్లావచ్చారు. మా అమ్మయిం
ట్లోకూడెట్టలేదుకాబోలు. అయినా పలకరిస్తా. (పైకి) నాన్న
గారేమో దారితప్పెచారు. అమ్మ అన్న మెట్టలేదేమిట.
చెప్పండి?

సర—అమ్మా! అద్దాననాబోసి ముసలివాళ్లనుటే రేపేదనిచ్చేది?
నేనుమాత్రం దానికేదై నా కోరికుంటు తీర్చకపోయాను
టే అమ్మా!

రామ—యీరాస్కెలును చీల్చేయ్యాఅండి.

సర—తొందరపడకయ్యా వాళ్లకేదై నా కాపాలటే మనం విచారిం
చొద్దు.

రామ—యింకేమి విచారణ?

కమ—నాన్నగారు యిటువినండి. ఆడవాళ్లను యిట్లా అట్లా కష్టాలు
బెట్టటం మోగాళ్లకు న్యాయమేనా?

సర—అన్యాయమేనమ్మా అయినా వాళ్లనడిగి మీగుమూల సరనే
ట్టుకోవాలి అయితే అమ్మమననిట్లో అన్నమేమన్నావుంది?

కమ—పావం. నాన్నగారి కాకలయిందిగాబోలు? పెద్దవాడే తిండి
మంచివాడు. ఆయననుచూస్తే యేమోజూబిస్తుంది, మాకట్లు
కుభంగమెస్తుందిగాబోలు. అట్లురాకుండానేతాము. (పైకి)
నాన్నగారు! మీరు పెద్దవాడు. తిన్నతెండులు. మిమ్ములచూ
స్తేజాలేస్తున్నది. గనుక నీకుచెవుతున్నాను. యింట్లో అంట్ల
తో మేధానికోసం కాస్తన్నం కూరదాచి వుంచాను. మీ
క్కావలిస్తే అది కాస్త పెట్టుకుతినియిస్తానని శుద్ధిపెట్టండినెల్లండి.

సర—నాకుమార్తె (తనలో) చాలా బుద్ధిమంతురాలుగనకంలే మా
టయినా అన్నది. (అని అల్లునితో) రామశాస్త్రి కాఫీహా
టలుకై నా పోదాంపదనయ్యా. కవివులోమాడ్తుంది.

రామ—మామగారు! దీనిమదనుచాలి యెట్లాగండి.

సర—ఉరుకోవయ్యా. పిచ్చిబాష్కడా నేను అందరికీ డిస్టిక్టెక్టర్లు
నుకాని మాయంటియేడువు చూశావుగా దేమిటయ్యా!

తమ—నాన్నగారు యాయనకి పుస్తకాలు, చొక్కాలు, బాగుంటున్నాయి,
స్కూలుజేసీ, కాఫీహోటలుకర్చు చివరకు చెప్పలకర్చు
కూడా మీరేగాదు కర్చుపెట్టి చదువుచెప్పించేరు. యింత
డబ్బు మీయి కర్చుపెట్టి చదువుచెప్పించి పిల్లనిచ్చి పెండిచ్చేస్తే
యీనాటికియన స్టేడరయ్యాదుగాని లేకపోతే నేనీళ్లకావిళ్ల
మొయ్యాలసాచుచును యీకాలం వుద్యోగాలుండి యేదై
నపావలాడబ్బులు సంపాదిస్తుంటే మన నియోగప్రభువుల
డంబులకు మితుండదు అగులు మనకులాచార మేమింటుంటే
యేముసిలాడికో పిల్లనిచ్చి వాడుచావగానే అహస్తి తమకు
సంగ్రహించునట్లు చేసుకోవటా. లేకపోతే యెవరయిన దేశ
సంచారి అస్తిగలఅమాయకుడు దొరికితే వానికి పిల్లనిచ్చేసి
పిల్లబ్రతుకుంటే పిల్లపేరుచెప్పుకొనేది. కర్మచాలక చస్తే
దొంగపుయ్యపుట్టిం చో అపిల్లగార్డియన్ను నేనేనని అస్తి
మీదస్పందని అల్లుణ్ణి బెదిరించి అస్తి అవహరించడమో ప్ర
స్తుతం ఆచారంగా నడుస్తున్నది కాదండీ

సర—నిద్రమేనమ్మా! ముందాకలవు తున్నది కాఫీతాగొస్తామమ్మా!
(అల్లుని) పదవయ్యా! హోటలుకుపోదాం కాఫీన్నాటాగొ
ద్దాం. (నిష్క్రమింతురు.)

శి. రంగమ:

(బొమ్మజూచుచు శ్రీరామాకృష్ణా!)

సర్కు—కృష్ణా! మహానుభావా! నాయనా! నీవేలనయ్యా ముగ్గు
చిన్నబుచ్చుకున్నావు? మీఅమ్మ పాలుపెరుగు త్రాగవలదని
నిన్నువారించినా లేక యేగోపికలైన నీపై గొండములుబెప్పి
వారా? నీలీలమహాద్భుతమునుమా!

గీ॥ ఒక్కయెడ బాసచుందువీ మొక్కదరిలి

సాసచుందువు వేమవు నాదమొకట

జేయుచుందువుగోపాల ఇన్నితనము

గాఁగ్గిలలుగాదోచు గాచెనిజము-

నిజముగ లీలామాచువ. విగ్రహమున నీకేచెల్లును నుమా!

అయిన నీకాకలియైనది గాబోలుగాన. గొంచెము చక్కెర

బిండిబెట్టుదురా? మరేపెట్టును నీవు పూర్వము గోవికల యి

డ్లతోదూరి వెన్న, పాలు, పెరుగుల దొంగిలించినదేగాక,

వారిలో వారికే తగవులిడితివట; అందుపలన గానును భయ

మగుచున్నది. అందు నీవు మహాఘనుడవు.

నీ నిన్నుజంపగదచ్చియున్న బూతనబట్టి

నాశనంబొనరించి నాడవొకట

గోరక్షణముజేయు గోశ్కెను నొకనాడు

పర్వతంబునుసెత్త బరుగులికిని

మూయజేసియు నిన్ను మడియింపసెరిచిన

కంసునిమట్టంవంగ గలిగినావు

బంతివోయెసటంచు బరుగిడికొంగు

మరుగునకొట్టియు పడచినావు

గీ॥ మరియు, శిశుబాలుజంపియు వరలినావు

దీంతనక్తుని నాగిని దరిగినావు

మొద్దు రాధనుగాంచి మోహించినావు

బోకిరివిగాని శ్రీకృష్ణ బాజగొనుము

యదిగో! కోపింపకుము. (అని బొమ్మను ముద్దుబెట్టుకొనును.)

అత్త—(తాళంచెవి మెడలోనుంచుకుని వరుసైత వచ్చి) ఏరే! ఎక్కడ
నాథా! చూడావుట్రా నీ పెళ్ళాన్ని యింకాలోరా.

విశ్వ—అడవుడిగా ప్రవేశించి, ఎవ! అమ్మా! మర్రి రోండును
గిరిదేవి కొంచ కేదో విష్ణులొచ్చినట్లుండేమో అయితే, అమ్మా!
నువ్వొప్పుమా యేదో ఒకటి తెచ్చి శివతానేయిమి?

అత్త—ఏరే! నువ్వనాడవుగాచిట్టి దీనికింత నుదడుక్కింది గాని, లేక
పోతేనా.

విశ్వ—యేంకళ్ళమొచ్చిందే?

అత్త—ఏరే! అబ్బాయి! రాగాచాగా నీ పెళ్ళానిగొంతునంతలా-ఒక పా
ట్రుంటున్నదిరా.

విశ్వ—అదేమిట? అమ్మా!

అత్త—నేను యిండాక అన్నంసిని రామవధాన్లుగారి రామవత్స
తోడికోడలు మనమడిగాగింతో శారాయనకోడలు సరసవత్స
చూట్టానికొచ్చిందంటే రాఘవేంద్రరావ్ పెళ్ళానిగాదమ్మా
నేనుచూసి కానేపుకూచుని యింకికొచ్చి చూస్తాడును కర
చున్నాం. యంతట్లో నీ పెళ్ళాని నా నెంట్లోవున్న భోమరాని
తాళంచెవెట్టా కాదేసిందో మనమూలయిందే భోమరానికొ
వున్న కృష్ణచందనబొప్పి నుకాస్తా గుర్రకొంబింది యింకిం
నేదిరా?

విశ్వ—అన్ని దానిమీదెడతావుగాని అదేమిట నీమెళ్ళో తాళంచెవి?

అత్త—(చూచుకొని) యదేమిటా చాలాచిత్రంగావుంది? నాయనా!
నా మెళ్ళో తాళంచెవ్వివుండగా దానికొత్తాన్నపు బొమ్మెలా
వచ్చిందిరా?

విశ్వ—యేమో దేవుడికే వెలుసు.

అత్త—యే! అలాగంటే దీనివల్ల శ్రీమో ముడులున్నాయిరా!

విశ్వ—యోమోగాదు. చాచిందొంది.

అత్త—నీకు లలియదురా! అది బంధుల జూరినా! యివ్వచ్చు నోమ్మ
 చూడండిసింది. శ్రీమోమోమోతం ముడు బెట్టిదుక్తాం (అని
 సక్కునుచూచి) ఏలే! సక్కు! నీవీచూడండి లెక్కననేర్చుకు
 న్నావువే! నోమోంటికి చాపరించావే నేచమురుకాళ్ళ
 పెట్టెయ్యి!

శక్కు—అత్తగారు! యిచ్చుననేసేమి యివరాభము జేసితిని?

అత్త—చాచుక్కలన్ని సవన్ని జేశావు. యింకేంజేచూలి?

శక్కు—నాదోసమేమియులేదు.

గీ. సర్వజనులును భగవాను సర్వలింత్య
 యై నచరితము లివియంచు గలచువారి
 గావకుండునె పరమార్థ చేవుడెగద
 గొనబూరిన తప్పేమి గలుగునమ్మా!

అత్త—యే! యిచ్చుననేసేమి కట్టిస్తా? యింటికివదల (కొట్టెయ్యి)

శక్కు—దేవుడా!

గీ. బుడుకుడువిన్న గాన నేభారముదయ

నీకె యిచ్చుదాం నోననేయ నేవరుగలగు
 నాతడే నెగమొచ్చి క దాతడగుట

నిన్నెనమ్మిజేసరాస్తా నెలపుదావు. (అని నిన్నెనమ్మిచూచును.)

విశ్వ—(అని అతనికి బుగ్గ) యిచ్చేమిదగుగనున్నదో (అని పోవును.)

అత్త—అట్లుంటే ఎట్లాంటిది (అని పోవును.)

(అని పోవును.)

—అంతే—

నీ పాపము,

శమ— (యింటిలో నుండి) నువ్వేమిటా తిలుపునోము? (నీవు) నువ్వేమిటా తిలుపునోము? నువ్వేమిటా తిలుపునోము? నువ్వేమిటా తిలుపునోము?

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.
శమ—అటుపోయి చూడవే.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

భయంగా కాట్రోల్ నుండి.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.
నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.
నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.
నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

అమ్మాయి చేత నువ్వేమిటా తిలుపునోము?

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.
నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

శమ—నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.
నీ బాంబు నీ కాట్రోల్ యెవరో విన్నవించుకో.

అయ్యో! నీవెప్పుడు కాలం. యెంతో చేపుచెప్పేనే, యేదో
నునా... నీవేగాని. కాబట్టి బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో
తీసుకురావూత్రం.

నునా... అయ్యో! నీవేగాని. కాబట్టి బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో

నునా... అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. (ఇంపును)

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో.

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. మగా

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో.

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. నా తెలిసిందలేదా?

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో.

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో.

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. మొసూరుచాలో

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. నా కేదో?

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో.

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. మొసూరుచాలో

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో.

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. మొసూరుచాలో

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. నీవేగాని.

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. మొసూరుచాలో

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో. (ఇంపును)

అయ్యో! బలం కునియి చాలావ్వి, మొసూరుచాలో.

కేమ—(వలహాగించేస్తూ.) బహుశా చాలబాగావున్నాయి. నేను
తాలేకనుపుకు మండేగండని (యింతలో తలపుచున్నది నీన
బచ్చుచున్నది.) యేమిటాచున్నాను ముందు (అనుసంతకం
వర్ణనంబు సవేశం.)

సర్వా—యిదిగో, యీగొప్పజ్ఞులు వెలుగుచూచు నిక్కడనేపున్నా
(అతనిజూచి.) యిదుగో లిగ్గు, శిరింలేక యీమీనుకేమిటి
పగటివేషాలెన్నాళ్ళనుంచి రాత్రివేస్తున్నావు. పదే పగటింకరత్న
మొచ్చింది. యింకావేషాలపై న ప్రేమతీరలేదా? (అని గీచుచు
ను చూచును.)

కేమ—సర్వాబగాదు! ప్లీస్ టేక్ క్యూరేషన్. అట్టే గోమీదాచుకున్నావే.

సర్వా—కూర్చోవాలి లిగ్గులేకక వెనకటిక ఒక్కబాహువు పొగవ్వ
చెప్పితే ఉల్లిపాయలపులుసు తాగూడదని నీవేర్పొట్టి యిట్ట
కొచ్చేటప్పటికి పెంభాచు యిట్ట ఉల్లిపాయలపులుసు
కానలేదు. అయ్యికరి బొచ్చేమోడిందగానోలు పులుసు
గో పుల్లివాయలేవే అని అడిగితే మీదేదని చెప్పేదాక
అంది. అందుకు అందరికీగాని నునకుచేప్పేనుక అన్నామీ
అట్లాగే వెలున్నమీటింగులో కెళ్ళిచ్చిన పెంతునుపులు
యిట్టాయెట్టో గంకుమొగింపెచు పెట్టామోలేగువారి కు యి
తందంగావుండాలనో అట్లావుంటుంది.

కేమ—అందుక్కా సమాధి.

సర్వా—యింకెందుకు? నాబొందకు. నావిల్లి నుకే పడుకుంటున్నా.

కేమ—యిదిగో యిటువీను. మగవానిలో కి పేరును కు
కన్న నీచజాతికేలేదనియు మగవానివలనానిది దీని అయ్య
రప్పించితిని చెప్పుతాను.

సామెతలు—అప్పుడు కంఠనేర్చినప్పుడు బొంకనేర్చినచాయను సామెతలు
 లా కళబ్రాహ్మణాళి ప్రవంచమున వినింతువులుగాని ముత్తైదులు
 గాని వారీపంతున సంబంధమున గుడిలోసికపోయి పిల్లలనెత్తి
 కొని నాతితల్లలు సముతముకొట్టరా చేరనిదీపమూర్పుమన్న
 యొంకను వంతు'వంతు'నాన్నరా యిన్ని నేర్చినవాళ్ళు అవి
 మూలక నేర్పరా యొండుచూత్రమెక్కవేముంది.

మొదటి—మూకేం మొగాళ్ళం. మొన్న నాచేస్తాము. అన్నింటికీ సిద్ధంమూ
 కేం మొదోగాలుచేస్తాం. చూడేలుతాం కాఫీహోటల్లు పెడతాం
 సిండియోబ్బుతాం చిన్నలుకడుగుతాం కాచూటళ్ళలో తినిచెం
 ము లెస్తుకెళతాం, డబ్బేస్తే పిల్లల్ని ముతాం వారనత్తం మొమ్మెస
 దొరికితే వదిలిపెట్టం. కూతురుకో కూనిదావ్వా కూతురుచస్తే
 అల్లుడిదావ్వా అనులుసంపాదిస్తాం నాటకాలూడూ ఖాళా
 తాయి, నర్కనీ, సినిమాలూడూ మొన్నేనా యిష్టపడుతే
 తాకుస్తాం, నుంచాలేస్తాం, తలలుదుగుస్తాం, యాగొడవం
 తాదోమిటి దివాగాయదవాక అన్ని పన్నుచేస్తాం. (అను సంత
 లో కాలుచప్పుడు) ఏర్పాటునా! యిష్టపడు విశ్రాంతివలెన
 నున్నట్టన్నాడు.

మొదటి—యీ పదనాడు? యీనర్కనీబోందుకొచ్చింది? నాతోతోచే
 పంజావుండే లాక్కడేమీ తనూనాజరు/పత్తోంది.

మనా—అన్నగారు మరే అమ్మబాబాయిచే పకోషిలు నీడలుగూర్చి
 పట్టించి పట్టించే. బాబాయితో కూడాకల్సి అమ్మకూడా
 తిన్నదే, తమలసాకులు మడిచిచ్చి బాబామంగిలికూడా
 తిన్నదే, నాకుపెట్టమంటే చావులంజముండానిదికంటే,

ప్రేమ... బాబా యేనలే యిదము వీదేనా (అని తొలగిపోయిపోయి)
 పీసీ! భండవారంజా! యిదేనా మోరడవారంజా! యిదేనా
 నానికేనాచ్చిందిలే. నానికేనా నేచూనుకుండునాచ్చింది
 అంకుమోగుడితోగూడానేనా. ఇదేనా చూచా!

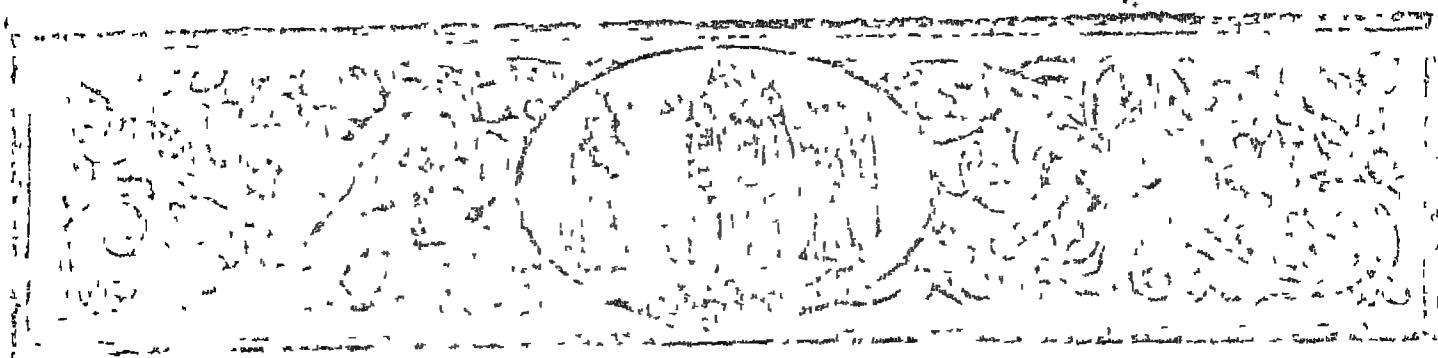
శేష... నేనా? నేనా? యెరగన్ శేషగిరిని (అని పయనమైనా)

ప్రేమ... నీయమ్మ కడుపుకాళి! నువ్వేనాటగా నవ్వునొవ్వునాడు
 (అని విద్రుప్త నిలచునా)

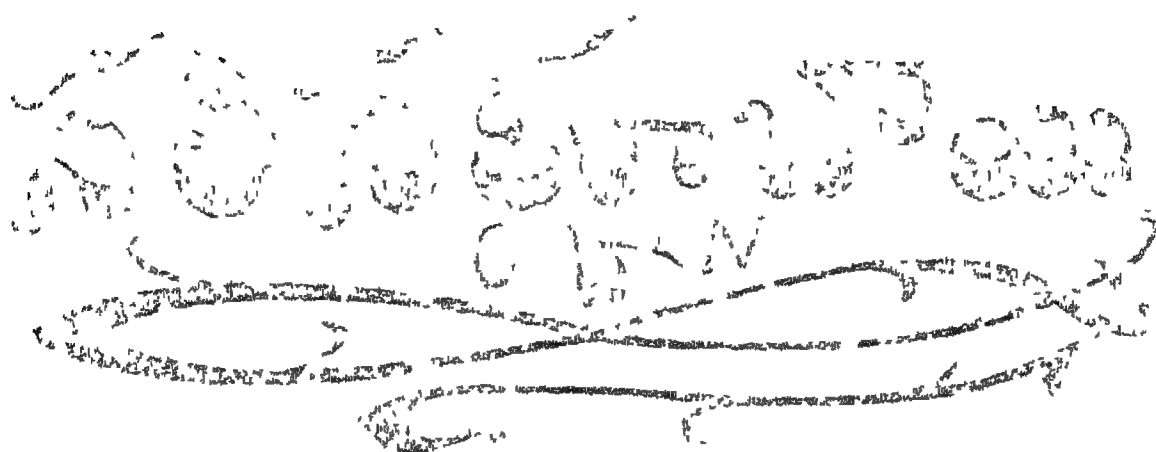
(అరుచాత లేచివచ్చును)

తృప్తియొంకము నా పూర్ణము.

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సంకల్పము

సీ. గోపార్థకులగావ నివృత్తసంపత్తి
 పగడపనంబున వీరిచెందినాట
 దళితంబు బలిచూర్చి చూల్చె లయనం
 నులవిభిదచుకేట్టి చులగినావు
 చూర్చాదతొరనై క్రూరదానవుదాం
 భూదేవి కాపాడి సాదిగవు
 జైకాల్లు సాశేంబు కేమటచూండినయట్టి
 కాట్టియూజందిగతు గ్రామిణువు

మరియు, కిరీవాడబిల్వీయో ముచుడందరి
 పంపినాడవు బ్రహ్మాదు మురింపదనం
 బుట్టి హిరణ్యకశ్యపు, బట్టిచెంపు
 నిన్ను నన్నంగలెడ మగునె సేరదానం.

సీ వెంశమందినో క్రూరులను సంహరించితిని.

ఇ. గాచితివీవు మాహానుమకాయ సహస్రము గ్రూపదేశావనిత
 గాచితిహోరవ స్థనల గోరనసాధుల ద్రుంపజేరి
 గాచితిగాబె బ్రహ్మాక్షిగానలదెదిక వేడనప్పియూ
 గాచితివెల్లవారి ననుగావును పందిరివిశ్లేషగా!

పీడగధీశ్వరా! అరత్రాశవరాయుడగు నీవు సేచరణ దా
 సినిగాపాడలేవా? యామూర్తునాల సర్వకాల సర్వావస్థల
 యందు నీమృదుమధుర నామోచ్చారణచేయుచున్నాడే అన
 తరతమ సేచరణసేవాంతులే యె నీన్నం దనినిగీత రచా. అను
 తున్నదే! అట్టి సేవానదాగి

1. భాగవద్విద్య ను సీసానందేంద్రమునామ
 ప్రామాణ్యము నాయుజ్యము నాశ్రయము
 భాగవతంబును మూలము నానందము
 పంచరీత్యులు చేసిన యవిజ్ఞానము

సీవట్టుకోయెను (అయినాడు) అప్పుడు నిరచియినది నాము
 క్షులకృష్ణా వాగోపాంశము! అప్పుడు మరచితిని, (అనినాని
 కి జరుగెను) పొరిని పొగచామునెట్టి నాయుచా గాతంబ్ర
 యులకెను నీకొండంబున నిచా గొప్పకృష్ణుడ నీకొండంబున
 గేద నేక్రూరబావన్యునొకాని యెంచుచు బానియింటిచాకి
 గాకి నాపై నిప్పుడే వయగలిగెనా అప్పుడు నాయుట్టి మూగు
 లాను నాయుట్టివని గేయంబాయుట్టిగొంతులందు కొనుటకు
 పీవేలవాంఁబెంతయు అట్లు నాయుగమవయగిగి పిచ్చరాసెంద
 నను చిడచేయెను చుక్కిగ నర్జునానంద నెన్ను చిక్కయె
 మునను చిడగొరగా గాతంబ్ర చావేవలంకుకొనుటకుగాను నా
 కొంకు నీవొక కష్టమొకకొక నేను భాగవతము శరణగొను
 నన్నీ కృష్ణానందమునను నన్ను కృష్ణానందమునను నీకొండ
 మును పూజాప్రవృత్తులు చేసిచ్చుచుచున్నను

2. చాడములొత్తుదాని కను చాడనాడగు పూచలొంద
 భీష్మమునుచ కొచ్చితిని పదము ప్రవృత్తిములేను నాకెగరా
 నీ దురుగెని కృష్ణ! పరిసోధిసేసినద లాని పాని స
 చాడను పూజునగు పరిపాలనలేయకె విచ్చి కృష్ణ!

అయ్యో! నా కృష్ణ! పరిపాలనవిచ్చితిని నీసమసేయిను! నీ
 మియపరా మూచునిచిచ్చి మూతంబు నీవలంబులయ్యు
 ను మూచునొకచాకి అని గొప్పకృష్ణ! కృష్ణ! కృష్ణ!

బంగరె కామినవ్వును వాడును. యిది యెన్నియు నయ్యును పోయె
యటకట కష్టమైతి నాదు నుండును ముడిది (అదిగిది. పోయె
ను కండ్లకడుగునును భయమగుననుమగు నొప్పును)

అత్త — ఒసే! నక్క! యెన్నెన నొప్ప వేళి

నక్క — యెక్కడండి. అత్తయ్యా!

అత్త — ఒసే! నాకింకా నెవరైనా మూలమునై అట్టి ను గున్నావేమి
యెవ్వతె నా సంపారంజేసేదాడని నాదేశాదిల్ల వాడని అట్టి
అటుదాటనచూస్తూ నుంచుండునది నా పేదే రోగి నీ?

నక్క — నాకిది శుభ్రపరిచి యాదిస్తానన్న నారాధించి వానినెవరు
నొప్పను.

అత్త — ఒరే! విశ్వనాథా! యింకేముందిరా నాండుని నానాదిరా
మంటగిలిపేళిందిరా నాయనా?

విశ్వ — (వరుడెత్తునొనివచ్చి) యేమిశుభ్రమా? యేమిశుభ్రమా?
చెప్పవే!

అత్త — యింకేముందిరా నాయనా? మననమునా తా యెన్నెన నొప్ప
పంచిపెడుతున్నదిరా నాయనా? ఒకేసక్క నానాదిరా నాయనా
రించావే? అమ్మా! యిందుకేమిశుభ్రమా? యేమిశుభ్రమా? ముద్దుమూసుకొని
ని మూలబొప్పికి నిన్ను పేసానున్నది యింకా చచ్చుండున
బైటవాళ్ళుబెల్లం కుడిసేతుయింటి ప్రవృత్తి గుండు, అట్టివాళ్ళుబెల్లం
కి దోచిపెద్దావుదే? మాంయింటికి మానబుల్లం మానబుల్లం
వే చమురుకాళ్ళ పెద్దమ్మా నిన్నెవరింటికి తేమకుపోయినా పెం
డ్డికి పోతుపిల్లి చంకబెట్టానుపోయిన్నదే పాని పొగంకూ?

నక్క — అత్తయ్యా! నన్ను నిష్కారముగానే లంచించి నొప్ప

అత్త — అట్టి యానాది! అందఱులూ! యానాదీని! విజయము నొనగించి
పట్టాభిషేకమును, యంతాటయే పట్టాభిషేకము.

నమ్మ — అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!
అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!
అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!

అత్త — అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!
అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!
అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!

నమ్మ — అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!

అత్త — అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!
అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!

విశ్వా — అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!

అత్త — అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!

విశ్వా — అట్టి నాది! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని! యానాదీని!

అత్త — నీ కెం చు వెధవా? ఇడవామ్య వానిన మొచ్చి నున్నాను
అన్ని నీ కెందుకురా?

విశ్వ — అమ్మా కాల్పనే, (అపనిష్కృతమునకు) యింతలో శివయోగి.

శివ — బ్రహ్మదూతేవాని బేధింపగాలేదు, చెడ్డవాడ నీవునామూ?

ఉ. శ్రీమహానీయమూర్తి వల శ్రీయానునామమి, శార్థకంబునా

ప్రేమనుమముగావుమిక బ్రహ్మదూతమనగది నొప్పువే

జూమనీవారంబున ఇరునవగాయక సక్కునుగావురెల్లవే నీ

వేరుముగావజాలుమవు వేగిరగమ్మట సుండగిల్లెరా?

ఓనరావంశరార్యుని! (అని సక్కు - బాయిని మూచి.)

తల్లి! డేమిటా? నీగుర్కులభాగ్య మెంత కాలమునకులభించినది?

సక్కు — దానురానిదే దండమి పెట్టాచున్నది.

అత్త — నీ కేంజోయేగాలవే, నన్యాశివాడికి దండమి మిడితావో? వాళ్ళి

ముట్టుకుంటావు?

శివ — అమ్మా! కూలెవరు? మేమెవరి? నన్యాన మానవుడుగాదా?

నానికిరక్తములేదా? తల్లి! నాకుకాదాని పంజనమిడినది.

చ. వకలడగంబులకా చొకటదంపను ముంసను పొపనాలు నా

మకరిని జాపువాని కవిమాన్యుల బ్రోచెడివాని భీతిమై

వకల పిపీలికల్ గొలువ నన్నుతొక్కన విప్పిచెళు పా

వకల గుణాంబురాసికయి సాచియు వ్రేలుక్కను తల్లి! నన్యాశతా.

మరియు,

శా. నాయాత్మకా లిమయాత్మవేరె బగతినాథుఁ గవల నొల్వమఱ

భాయంబోడదిసత్యమా దివిజాలేబల్కుంగ భాన్యంబు మా

దాయాదీనానొ వర్షబేధములు లేదా దేవునిక్కరితబు

హేయంబై యిటుగానుపించె నికనె న్యేయెల జంతింపగిలె

ఉ. పాపమునొక్క మూలమునకలనజేయ నధర్మనర నర
 నేపశాంసె నొకమొదలు నెత్త ముగిసెయి లొవ్వపాశముగా
 బాసెను ముందుజూడ ముపనింపెను వ్రాద్ది బుకొల ముచ్చె నీ
 తపమునోడునెయి నటనబ్బుచునుండిన కాలునన్నిధికా.

అత్త—నక్క! యిట్టే బాగాడిమాటలకేదో?

నక్క—అత్తగారు! ఆయనకుడు పుణ్యాత్ముడు.

అత్త—పుణ్యాత్ముడేమిటి? నన్యాసివాడు మాగుడకునే కాపురం
 జేసేకోడలలో బైరాగిపాళ్ళొస్తే చివురుకట్టతో ఇవామూ
 టు కొట్టేశా.

శివ—అల్లీ! నీవు కమంగడు పుణ్యాత్మురాలవు.

అత్త—నీ ఆదిరిపాటుగూలం అగరా నులిలిమొందనుపట్టుకుని యెగ
 తాగి జేస్తావుట్రా?

విశ్వ—టేసేయి! యదుగో నాచిన్నతనంలోనే యెదవిలో బైరాగి
 డొస్తే చూ వాడికోడమ్మ అడుకెబొంగదముచ్చుకుకొచ్చే చూ
 నూపోయినాడే.

పక్క—నాథా! అట్లుగొట్టిన పాపంగాదా?

విశ్వ—పాపమో పుణ్యమో చిన్నతనంలో నా కేంచెలుసు? మూనా
 యననోకూడా ధృసింపాల క. మడిచెంబు పొల్లగాతోను
 కువి గొట్టితో నెచుతియ్యారెమ్మోచొచ్చి అప్పుదంతవరకే
 నాకు పట్టినది.

అత్త—ఒరే! నా యెదవికిర పెళ్లంముతో రహస్యాలు మొదల
 పెట్టినావుట్రా? యిట్టయితే కాపరం బాగానేరాలంటంది
 (నక్కతో) ఒరే! మొగుడ్డే వలలో జేసుకుగుడన్నావుటే?

ఒరే! విశ్వేశాభా! అసామలలో గరిష్టా దీనుకు శారలంబా
ముందాకొడుక్కుగట్టి వాత్సల్య పరిపిద్యాం

శివతల్లి! వాతపెట్టపచ్చునుగావి చామనవి కొలవెనుము

జే. పంపరినాధుడన్నను కృపామయువాతని శక్తిరాలు దాం

దుండిస యుందులట్టి సహదూరముపచ్చునుయొకటెరికి ము

ర్తాంబుడు సైతమాపై పరిలానము గిన్నగ నిచ్చునిరకే

యమము సాయమయ్యు నతయూనినయ్యుచేచు చానున్నె

జే. అపె మహాత్యములో దెలియకందరు కష్టములెన్నో గూర్చును

కోసమునుంటి యాపెగనగొట్టియా దిట్టచునుండు సర్వసం

తానముదీర్చులాను తనయంతట చక్రమునంటి చక్రియే

వోపడె మీదుకన్నులకు దోయిచుల్లాగుచు విచారునిల్వగ

దేవాదిదేవుడన నేమిగా సంచితిరి? యిటుచినుడు

సీ! పుట్టింప గిట్టింప పోషింపగలవాడు

నశకండుదునిమిన దానవాది

సంపదలిచ్చియు బెంపగాగలనామ

కంసమర్దనుడు గ్రాలినాడు

అదిమధ్యాంతంబులను దిర్భగలసేను

పాంచాలిగాలిని పరిమథుచును

నశలనాపంబులు సమయం పగలువాను

ప్రహ్లాదుబ్రోచిస భద్రగుణుడు

గీ! మూడులోకంబులవలీల ముంచునాడు

పెంచువాడును జగమున శేషవాడు

అదిలంత్యంబులేనట్టి అందగాడు

గానుగావగ పెద్దయూదాతనాడు

అత్త—ఒరే! నన్ను తాకుతం న్నా పుట్టా? ఎవరో గురువేయకురా? (వది
టనే చీస మోగి కేవాత బెట్టెను) (నక్కా నువ్వు కొంచును)

బీన—(మూర్ఖు డెలిసికోని) పండ్లనినాథా! నీ నేనలకుండానిన నువ్వు
మొసంగితివి. నీకుగాను యూనా కక్కాన నువ్వు నువ్వునింపసేయ
కపోయితివే? ఆహా యేయి! అత్త నత్తల కానాలపై న నీవ్వు
జూపుచున్న (నేనుజునివార్యముగదా? బీన నక్కానుగొని)
పాపము నాస్తితినిజూడలేక నక్కానా య నువ్వొనోయి
యున్నది. సీపందరినాథా! నొద్దు! తీనినాడలేక నువ్వొనో
యిన నక్కానోయని గాపాడుభారము నీయివే నీనాథా! చి
చిపోవుచున్నాను నీచిరంబాసయూరం గాన గాపాడుము.

(నీవ్వు నించునా)

అత్త—విశ్వనాథా! అచేయిరా! అత్త నాల్పునా నొకటి నీది
యినాదు? వాళ్ళున్నార నేమోనుహస్యమున్నట్లే న్నదిరా!

బీన—అమ్మా! నేడెప్పులేదు టీ! నాకూ పుట్టా నేనొచ్చివు

అత్త—వాటిగాంచపోక జేసే చెయితి?

బీన—అమ్మా! అదిలేవలేదు!

అత్త—మరిచిపోయిరా. లోపలినివోయి భోజనం గానా దాన్ని కట్టే
ద్వారకపోతే వారిపోకుండా.

బీన—యింకేమిపోతుంటే? దానిమొహంతాదు.

అత్త—నీకేం నెలును తీసుకుగారా?

త్రోలొకరక్షణ! మహానుభావా! నన్ను శిక్షించరావా?

నీ. నిన్ను సంపగవచ్చునున్న పూర్వసభా?

పార్థివి కావచ్చునీ బాటునీ

అగ్రురు మెంటనే యుగి మూడు కలు

వర్ధించిరొన ప్రచూరవేల్

అటలామను గుడిమందు బంతిగైపెచి

కాశ్చియునొక్క గాన గ్రాహనాప్ర

దంబివత్త్రుమందు దాద్రానపార్థి నా

శాపమునీ భావ ము దెలిసినావ

నీ. పట్టి నిన్నెన్ని మహానా క్షణములు

నిన్ను బలు కార గాననా దిన్న పహులు

చేయదంబిని నన్నెప్పు డోయదంబు

తెన్నుపైరిని గాచి పగిలినావనునా

నన్నెట్లు సరక్షుంపుమా జాగీర్దా! నాచే దేయదంబు

యూచ్యుల్ప సేచులంకులు కోసించునుము. రక్షింపు మా నిన్నే

నమ్మియున్నాను అలలు లేకని గుణములము యిట్టిసక

గానాదంబు వివచేదవా? పామునొక్క పాదానాపాదము నన్ను

భావములు నిరుదమునకు లోవదురాదా? మున్నుకులనా

నీదేలయావేసపై నాదరణ బుద్ధినివచ్చు బేవా నాగ

తి తియేనా? యిదిగో నాన్న గ్రామల కవములు నెచ్చి పట్టి

నిచ్చుందలంచుచు ప్రాణములు వికలు మన్నాను. (అని కలు

మెట్టు కలతో నురిబోసకొంబోయి కూర్చుంటును.)

అత్త — ఒకే! విశ్వనాథా! గతిబ్రీయగురావా? క్షణమునకు మానా

రోగవని నాయనా!

విక్వ—అట్లుంటే పొందినాగెట్లదే కష్టమే (అరిగిపోవుచును)

అత్త—(కాల్చి) ఏరోగంకుదొరికి యిది మానెటప్పటికి మూడు
సెలలునూ పడుకోండి యూగోలని అన్నవగుచిపోవచ్చును.
తరువాత మూడుమాస్తా. పదగానాయనా యింతకొకటి
(అని నిష్క్రమింతురు.)

పక్క—(కూర్చుండి) అబ్బా! నానాటపై నెవరో అమృత
ముచులి పుచ్చింది. ఆహా యింతవరకు నాపై నంత బయ్యగల
వాడే! అబ్బా! కండ్లుమాలోబడుచున్నవి. (పండుకోనుచును)
(విశ్వనాథుడూపమున కృష్ణుడు)

కృష్ణ—నాలీలలు మానవజాతి కగమ్యుగోచరమై కర్మయనియు
అదృష్టమనియు యని కోనుచుందురు. అనుసాసమీసక్కు
కడుమూర్ఖులు అదిని కోనుచుందురు. పాపమోమోకు
జైతిన వాని నాకెంత నొప్పిగానున్నది. నాకోరుమంట
బుట్టుచున్నది. యెన్నికట్టుచులు బడినగు భక్తరక్షణ కార్య
మవశ్యముగదా! అట్టికార్యములపట్ల నేనుపమక్రుడస్యైచరిం
చిన నామూలమున నాభక్తులనేక యిరుముల లొంగవలసిన
గానగుదుడు. యాకృత్యమెట్లో నాకు. దప్పదు. తండ్రిసిల్లబ
గాపాడవెంతిరపించును? పంతులసిల్లలకు విదైచెప్పుట తెన్ని
కష్టమాలబగును? తల్లి నసిల్లగొకవేళ పాలుబ్రావకున్న ననన
రితియు తాసంతతపించును? అట్లేకాసిల్లలు, నాకానులు, నా
భక్తులను రక్షింపవలసి వచ్చినపుడు నేనన్నియిడుములం గు
నుచివలయును యాభక్తులతో మాత్రమెన్నిరీతులు.

ఉ. బిక్కడుదిట్టుకన్ను మరియొక్కవరిచూడను దొంగిలగును న
నొక్కడుగొట్టినొచ్చు నిక కెంతకొక భక్తిని నొచ్చుదెంచు నొ
కొక్కడు మూంననుట్టు నొకయొక్కడుబాల్తును నొ జరిగ్గమ
నెక్కడతేగువాడ నిక నేపదింపగ నొనెనొనెనే.

ఉ. శాంతిగలటివాగ్గలనిరెంచు ను నేలుచుగావుగా కుచు
నంతటత్రాగుచుతయిన నారతిడున్ దమకొరెల్లెత్తు
స్వాంతుడైయెనవాడు లేదవాడుడెచ్చుచు నొల్లెనునెల్ల
చెంతమరొక్కడుండు దమజెప్పులమోయగ వాడ్చునెల్లగా.

ఉ. చీరలమోయునొక్కరుడు లగిసవత్త్రుడు నాగునెనా
గోరినవాడొకండు గనుగొట్టెద దాకనిశాఖయ్య మన
దారివిగాచువారలయ దంతముదెచ్చెని నొకండు నొ
గోరినమేడయ్యెనని నొప్పగనెచ్చెవాడు కొందరుకా

ఉ. అట్టుతనాకు నామగదెయ్యండును గొందరు భిక్షునావా తి
మ్మట్టులగావకున్న తనుగూననయెరిగ గొల్చెనునెరి
యెట్టులొప్పెచ్చుచుందరిక యొకకదేలను నొచ్చెనెచ్చు
గట్టిని కాభిహోటలుచు గన్నుమగత నెచ్చెనెచ్చు కే.

అది యొకటి నొనరిగి కీముగి

ఉ. నామనుష్టికరుండు కులనామగుండుకు నెచ్చెనెచ్చెనా
సాకగలేదలంచుకియి నామచు నెచ్చెనెచ్చెనెచ్చెనెచ్చె
యేకరుదెట్టు తల్పిమలవెల్లను గాంచియు నెచ్చెనెచ్చెనెచ్చె
సాకగలేగటంచు నెటసామచురయ్య మొచ్చుచునెచ్చెనెచ్చె.

శ్రీ. మేల్మొదలకు లోకమునాటి నా మోక్షము నా వరదేతలనున్నాయు తా
నానా దిని నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము
నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము
నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము

శ్రీ. మేల్మొదలకు లోకమునాటి నా మోక్షము నా వరదేతలనున్నాయు తా
నానా దిని నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము
నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము
నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము
నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము
నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము నా మోక్షము

అంతయుగా ప్రపంచమున ద్విజి వర్ణించవలెనన్న కొన్ని యుగ
ములున్నాయి. అన్నియు ప్రపంచమున వర్ణించుచు నా
భిక్షు గానియు సన్ముఖులైన వారు నామోక్షమును మరచినారు.
(అది తెనవేరేమును నామోక్షము) ఆహా! నా వేషము చాల
అందముగా నున్నది. యిప్పుడు నేనొక చిత్రనాటక మాడవలె
నున్నది. యింకెన్ని గీతులుగా మాడవలయునో?

శ్రీ. బహుశా నామోక్షము బహుశా నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము
నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము
నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము
నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము
నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము
నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము నామోక్షము

సంకల్పమును విడిచి వేసి ముందుగానే ముందుగానే చింతించి

అది ముగించుకొని నీవు నీవేదమునందున్నట్లు చేయవలె

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే నిర్వహించి అప్పుడు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

~~అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత~~

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

మీరు చేయవలసినట్లు చేయవలసి నేనన్నట్లు చేయవలె.

అట్లుగానే చేయి కనుక మీరు ముగించుకొని తరువాత

దేవ దాతనిశీర్ష్యమున నునిచి సాతానముచకు ప్రసక్తి - రాని
 కిం గర్వమును పెడనితిని. అట్లే పదార్థము గల నామము
 తి ప్తనీవే అంత రామోవతానమున దేవకీలకు నునిచునీవే.
 తమరి ప్రోప్తమైనవారమున ననే సున్నాకముల మునిచు
 తితివి యిట్లులెన్ని యోగితి నితక ద్విప్తై ద్విప్తైవత్తా చూరి
 దున్నతి కున గానిం దితిని త్తైతిని.

శా. నేనా పెద్ద యభాగ్యదేవతకు మున్నే నిన్ను గానింపాక
 యింశాడే ముడమంద్రి వెచిక్కు ననుకొనితికా తినింపాక
 తైన గావగరాడే మూర్ఖ నకు నన్నేరితి బాధింపని
 లూనిం మీరెసివాంశాను విరుచుమూర్ఖ మునిశక్తమూర్ఖు
 యిదిగో నీదర్శనార్థంబునునొనరు.

(విప్ర - మునిము)

ప తి వ యా గ్రంథము సంపూర్ణము.

విశ్వ—ప్రేమమున్నందుకు భార్య భర్తలు కలసి పడల
 ల ననుభవి చవలెను. స్త్రీ ననంతిచే నానందము ప్రదుల
 బడి సర్వకాల సర్వావస్థలయందు విభజన నచుగా నుండు
 వలయును. సంతోషముగాని తన వాగ్దా భర్త గానియు సర్వ
 శ్వరుని గొలువకొచవలదని అట్లు నుండును శర్మ నామ
 లను విని సర్వదిన పయ్యకముగా వినానానా జేరకొనిన నుండు
 నతిని బాధించు పురుషుని బ్రహ్మ బ్రహ్మణీ

నక్క—నాథా! గతకలనేను బాధనము నుండును వినిన నుండు
 నా. తామాపండరినాథు గొప్ప పరిణామములు నామనా మన
 రాముండారడ విన్నయూర్వరును ప్రామాణిక సేవ్యులు
 ప్రేమగాచేడిచాడ పాల్కునని సప్రీతిగా నున్నా తా ప్రామా
 రాముండారడ పండుకును నా రాధా పున వేర్చితి.

నారీము, నాతని మహిమను విన్నంచిత శిష్యము?

నీ భవ మనా భుగ్గావ మనములు నేరచ

భక్తులరక్షింప భానుమము

క్రూరులను నాగి నేర భానుమము

దాసులు గావగా భానుమము

మహాభక్తులనేరి ముక్తి నిచ్చుచునుండు

ప్రూర దానపులను గుర్తింబుచు

గర్వించు గలవారి కాపగా నుండు

భక్తి నేర్చుచున ముక్తి నొసెను.

గీ. పాప భక్తుల రక్షింప నామనా

ప్రేమవా పను మూల మా నామనా

నమ విన్నవించుచున్నది. ఇట్టివానిని చూచినచో నాకు నేరములేదు
యన్నాడు. తామెను నడిచినచో ది పిళ్ళై-ఇట్లున్నది. ఇట్లు
వూరితీయు. వినాహమిహిత ఫౌజ్మన్న నెక్కువగా కాపుర
మునే ముచున్నాడు. తామెను గాలము కనుపు ముడిచి నోడ
త్రమంబు లట్లాడనా తమ పిళ్ళై-ఇట్లు నల్ల మిక్కిలైన నేను
చేయబడును? రాత్రి, ముంబయి నేనుగ నొప్పుచున్నాను?
నేను తమయనన నెల్లప్పుడు ముచ్చుచున్నాను?

శ్రీకృష్ణ—శతాత్మః సేపు సన్నద్ధుః సే గాత్రోత్తము పీనావశీలః? ఏమా మా
యా కాపురము సనుభవించుట చాలకష్టముగానున్నది. నా
భర్త గారును అత గారును.

సత్య—అన్నట్లునా కాదు, కాదు. క్రిష్ణవేణుగార్లదిమీభరత్ నాడి
టంగున్నావా? మేముచేయుచున్నామని నిన్నదర్శించి మల్లా
~~క్షాంతి~~ గుచ్చనా?

శ్రీమంతుడు—నిరదా! నన్నేల యీటేల గోలజేసెదవు?

శ్రీ. పరమాత్మభాగవత మేమజేసినను మాతాంతరుక్షులకొనెనెల్లిగా
నీయూనల వడివిరెనేమనచు నన్నీరీతిగా నేలెనె
హేమంతం జనదామంతాభివల సన్నేమోదె ప్పరాచేవరిన
దాయ రిజాలక గొల్పుమంద్య గమనంబున నేమందునె.

సకల ప్రపంచముల నిలువనాల్సిన నేలను విద్యోచాధుని

అభివేషమం మా మననానికి సోదనభరం సోదన

గీ. పాడుకొడుచు కి మరెరుదు నరకములొకటి నాచి మోసమునన్

ప్రొచూడవలసియు హిను బాదుక కొలము దొ) - యు హు ద చే.

అ. అంతకుముందును నీ ప్రేమల గానమున భక్తులైన నీవేమనె
 నులకక నాని పురికట్టినది భావనలనున్నక నిశ్చయమనె
 నిలుకొనిననునాను నాకు నిలుకొనినది కీర్తిమయపంతుభామ నే
 నులుకుల నీవు నిన్ను నే. గానమున ప్రేమను సన్నునాడవే.

అత్తి—: నీవు చెప్పినది నీవేమనె?

నిన్ను—అట్లా అని కోరుకుని అత్తిగారి.

అత్తి—నిన్ను చెప్పినది నీవు చెప్పినది చీపురుచున్న కొండలా
 నీ గానము, (అని నీవుచెప్పినది నీవు చెప్పినది. కొండపడి.)
 నీవుచెప్పినది గానమునాని గానమునా! నిన్నుచెప్పినది! మనిల్లుతా
 నిన్నుచెప్పినది మనిల్లుతా గానమునా! నాయనా!

నిన్ను—అమ్మా! నిన్నుచెప్పినది భూతాలుగీవు గాని, నిన్ను కోప
 మనే దయ్యం కొంపదీస్తున్నదే.

అత్తి—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో కొట్టేశరా?

నిన్ను—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే?

నిన్ను—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే? గానమునా! నిన్ను
 మనిల్లుతా గానమునా! నిన్నుచెప్పినది! మనిల్లుతా

అమ్మా!

అత్తి—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే?

నిన్ను—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే?

అత్తి—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే? నాకేమి
 నిన్నుచెప్పినది మనిల్లుతా

నిన్ను—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే?

అత్తి—అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే?

అమ్మా! నీ మోహము నన్నెవరో చెప్పవే?
 మనిల్లుతా

విశ్వ—అది యిదివరకున్న సర్వముగాదే.

కృష్ణ—(తనలో) అప్పుడు తొల్లివే.

సత్య—క్రిష్ణ వేణుమృగాలు గారు.

కృష్ణ—కొంచెము తాళవే.

అత్త—రోణ గణిలో అది పడిపోయింది. పట్టుకుని పోవే.

భక్తి చూడటం లేదు.

కృష్ణ—(తనలో) యింత.

గీ. పట్టుగా వెళ్లి ప్రయత్నం చేసి కష్ట పడకు

కష్టములు వచ్చేసరికి మాత్రం లేకుండు

తల్లి ప్రతిమాటకు పాటు విస్తరించుకొను

గ్రామం బహుశం నాపై నిభ్రమించు.

(ప్రకౌళముగా) నాథా! ఇంకా మునుపటిదిగా గాన, యిప్పుడు

నున్న నాపై వెళ్తున్నా కేమి నిశ్చయములు నాకును ఉన్నాయి.

విశ్వ—యిప్పుడే అసలుమొదలు మొదలు పుట్టింది.

అత్త—బిసే! సర్కూ! యిప్పుడు నిశ్చయము నాకే కాదు అందరికీ

నున్నావే.

సత్య—(చాలాగా) కృష్ణ వేణుమృగాలు గారు.

కృష్ణ—అల్లగాడు! మనము రేకు, తమకునాపై గల కుటుంబం

తారణము.

సత్య—నాథా! కాదు. కాదు. క్రిష్ణ వేణుమృగాలు నిరాశులై గారి

ప్పుడు మీపైని ప్రేమాభిమానముల మెప్పుడు గాన నన్ను

న్నది. నీకు బహుశం మొగను దొరికినాడమ్మా!

శ్రీకృష్ణ—అత్తా! నీవు చాలా గొప్పవానిని పోషిగాడు, యాతా
 లు నీవు పోషించు నెదురువలన నీతో మాట్లాడుటకు సయిలవలసి
 వచ్చుచున్నది.

సర్వ—అయ్యో! నీవు మాకు నూతన వంశజులు.

శ్రీ. కాపురము నేడు గుర్చుగాన నిజము
 కష్టముగోడు వసుకేయి నిర్భాగములు
 యోధుగానుండె శత్రునాథులకుండు సెవుడు
 మాంబురాడని నీకొనె బాటవలపె.

శ్రీకృష్ణ—అయ్యో! యింకను కష్టమిది బెట్టి నట్టి యాత్మాదుచుంటినా
 నిందులూము.

శ్రీ. భర్తలకు లున్న నశుకెడ బాధదగునె
 బాధి మిత్రులు నుగిసె నకా బాధవలపె.
 పంచు బాధిచయిలైన చాను పురియు
 పయనం లి మగిలె నకా దగునె బాధి.

సర్వ—అయ్యో! నీవు కష్టమున నున్నవేదమృగాడు నేను బాధించవచ్చును.
 నుం నాతో కీర్తి లభించుముండేనెన విభావర్త మిమ్ములను
 నుం గొడు నే వెయి.

శ్రీకృష్ణ—అయ్యో! నీవు కష్టమున (పశువుగా) నాధా! మనమాపండిరి
 నామచి గొల్ల పండిరపురమున శ్రేణుజమాళి

విద్య—అయ్యో! నీవు బెట్టిబెట్టి పండిరపురమునకు పోదామే?
 అయ్యో! నీవు నే బాధించేరా నాధునా! ముందు శోచనానికి వదలా?
 విద్య—పండితే.

శ్రీకృష్ణ—అయ్యో! నీవు పండితే.

విద్య—అయ్యో! నీవు పండితే. (విక్రమమింతుని.)

శ్రీకృష్ణ—అయ్యో! నీవు పండితే.

శ్రీకృష్ణ—అయ్యో! నీవు పండితే.

మొదటి పేజీ.

విశ్వ—అ! అ! అ! సో నీ సఖా నమో నీ సఖిని! సఖ్యా! ఇన్ని పరి
వీరిచే

సో సుగుణమూలగాని చిత్తుట నీలా! నానా!

నానా! నానా! నీ చిత్తుట నీలా! నానా!

అత్త! నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!

గల్యనము! నీ చిత్తుట నీలా! నానా!

అత్త—సఖ్యా! నమో నీ సఖిని! సఖ్యా! ఇన్ని పరి
వీరిచే సఖ్యా! నమో నీ సఖిని! సఖ్యా!

సఖ్యా! నమో నీ సఖిని!

బ్రాహ్మ—అత్త! నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!

విశ్వ—యింతి నేనా! నీలా! నీలా!

బ్రాహ్మ—అత్త! నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!
చెయ్యి మంత్రము! నీ చిత్తుట నీలా! నానా!

అత్త—అత్త! నీ చిత్తుట నీలా!

బ్రాహ్మ—అత్త! నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!
మాత్రము గాలక! నీ చిత్తుట నీలా! నానా!

విశ్వ—అత్త! నీ చిత్తుట నీలా!

బ్రాహ్మ—అత్త! నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!
జేరబరిచి నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!
దో మాత్రము నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!
అత్త! నీ చిత్తుట నీలా! నానా! నానా!
దరు దుఖించువాడే

శివయోగి—(శీర్షవం)

(అంతఃసరిమిలించుచు)

శివయోగి—(శీర్షవం)

శుభానుభావా! యిష్టపద సయగానా!

అత్త—(నవేశించి) శుభా! గూఢాచార! నా పన్నానమోక్ష!

విశ్వ—పిదప! పక్క! నాగూ! పునః!

నక్క—నాథా! పమస్కారియం బుద్ధి గామ దురదహంబు

అత్త—(నక్క కాళ్ళపై బడి) నీ నమస్కరింపు నీమనోబలము!

శివ—విశ్వనాథా! నీవు చాలామార్లు నానిజినే. కాని, విశాఖుని
కడుంగడు జానాశ్చర్యము. నీమనోబలము దెచ్చునా చింతము

శీ. నన్నుగాల్చెను నోడినప్పుడు సేపుకు

మోచ న్యాయంబు భంగు నేర్పెను

దీయ నోర్పునీ నేను, నా నాయకుని

నిదము పదియింపు గనుమిట్టి పోదనగానె.

విశ్వ—నీదము. తామువదియించినట్లు పోయెను.

అత్త—నాయనా! నీవనినట్లు నేను నాకు పాదనిపునా!

శీ. పోదలిం నూరి ముందునాడు గొట్టి గానె

వాతబోధితి భావంబు వాఙ్మయన

వెరిటనంటును కుమియింపు విధిదక్షిణ

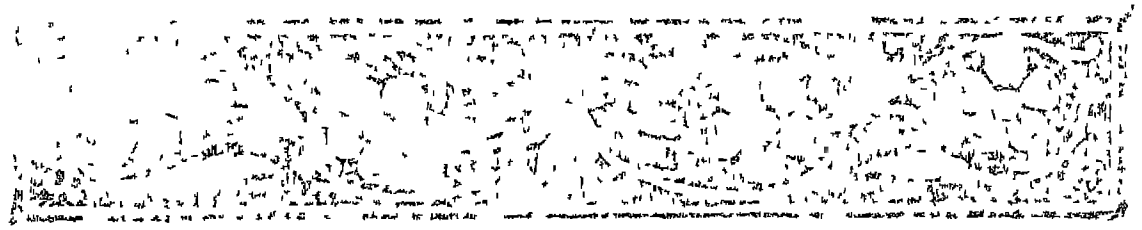
సవరు జరుగరుగాదె నేనరుగతేనె.

నక్క—నాథా! మీరెల్లరు నేనునుగనవ్వారా?

విశ్వ—ప్రీయా! మేముల్లరు నేనునీకాని నీ పదయమోక్షము. ని
ముగిసిందిని?

பிரதமர்: 1970

[Handwritten signature]

అనుబంధములు.

637, 102, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 84

1. 2014-2015-17

22. 7. 1960 1960-2015-5

1. 3-1-1955 to 3-3-1955

1946-1950

అందుకు కారణమునా "ద" లు పులికిపోయి.

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2818

7-12-68 FBI - NEW YORK

106501. 1978. 20000000

$$1 \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad 5 \quad 6 \quad 7 \quad 8 \quad 9 \quad 10 \quad 11 \quad 12 \quad 13 \quad 14 \quad 15 \quad 16 \quad 17 \quad 18 \quad 19 \quad 20 \quad 21 \quad 22 \quad 23 \quad 24 \quad 25 \quad 26 \quad 27 \quad 28 \quad 29 \quad 30 \quad 31 \quad 32 \quad 33 \quad 34 \quad 35 \quad 36 \quad 37 \quad 38 \quad 39 \quad 40 \quad 41 \quad 42 \quad 43 \quad 44 \quad 45 \quad 46 \quad 47 \quad 48 \quad 49 \quad 50 \quad 51 \quad 52 \quad 53 \quad 54 \quad 55 \quad 56 \quad 57 \quad 58 \quad 59 \quad 60 \quad 61 \quad 62 \quad 63 \quad 64 \quad 65 \quad 66 \quad 67 \quad 68 \quad 69 \quad 70 \quad 71 \quad 72 \quad 73 \quad 74 \quad 75 \quad 76 \quad 77 \quad 78 \quad 79 \quad 80 \quad 81 \quad 82 \quad 83 \quad 84 \quad 85 \quad 86 \quad 87 \quad 88 \quad 89 \quad 90 \quad 91 \quad 92 \quad 93 \quad 94 \quad 95 \quad 96 \quad 97 \quad 98 \quad 99 \quad 100$$

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

2. చినకావ్యాని

చింగా రంగా కింగా వచనమున . రంగాని నెప్పుడు గొలుచుండి
 మంగళకరుకగు పాపం పోసి : మదిలో పాపమును నుంచుండి || రంగా ||
 మూతలు నెంచు చుచినవాడి . పూర్వతేను దాని
 ఖ్యాతి గడింపుడి పాండురంగున . కాలకరు ప్రయోగం కి || రంగా ||
 వీధవారు అదియు చినరానే . వాగములకు పాపంకి
 ముప్పుపచ్చునా నీధునెప్పుడు . దిప్పలబెట్టిన పాపంకి || రంగా ||
 పండురికరిగని బుధులకు : బాపలగాంచిన మొక్కండి
 మెండు శిరిత్రిని గాదుపాడె మీ
 రెప్పుడు దేవుని గొలుచుండి || రంగా ||

3. రామయోగి

పీఠాగమము.

హరిని భజింపుడి యుండరు గలసి పం
 జరమునిగాచెడి భక్త బోధమునా || హరి ||
 నిరతముగొలచిన నెంతయు నేడ్చుగ
 పంపదలెచ్చి నేపింపగ నేయును || హరి ||
 గామును సాటిడె రక్షకులొక్కఁడే
 స్వామియనీ యగును నత్యము సేసెనుడి || హరి ||
 హరి భజించునుం దె గలంపం
 యాశేవీ యెడె యుండుగల హరి || హరి ||

4. సక్కుటాయీ

జన్మ తరియించెనీక హలును పరింగనెరిగి
 తర్మివాసుకండునువా | మర్మమెరిగి యున్నదాన || జన్మ ||

భుజశనేతునిను తస్మై మునిరమ్
వామితో నెవనిమ బ్రహ్మచరణామ్
శబరాశేంద్ర నిహా వ్యమరామ్
కంబుకంగ భవతీనా ననచారా
వసిస్తానా ! సీతాదాతాన వేలా || ౧౬ ||

7. సకలకాలాదుః

నీదల వేమిది గాఢయమా ! గరుడగమనసర్వభాషయిమి గోవిందే
నదమల కరుణాలవాల ! నన్ను తిలమ ననుకరించు గోవిందే
మూలపురుష రాధనువే ! ముద్దుగోనెడు మానానమిదేమో
జాలిదలంపుచు నన్ను ! బాలకృష్ణ హరిరూపంబున
పాంశురంగ పరమపురుష ! గర్భరూప సేవాన
యండజైర్పవేల నన్ను విడుదలండలాధిపుడవు || ౧౭ ||

8. సకలకాలాదుః

కనికరనింతుయు లేనే శ్రీకృష్ణ నిజా గట్టి నెదిలే నారిండ్
కన్నువిప్పినను గానారానా
కన్నులకేంపుగరా రా మాయన్నా ! తనకరి ||
మానసచోరా ! మన్ననకొలదిగా
యోగదాసి నొదాన దలంపుచు
శ్రీనివాస పర్యవ్వేక నీదానగాత్రము నన్ను సేవించుకొని || ౧౮ ||

9. విశ్వనాథుడు

సకలకాలాదుః

హాయనంసారము ! బలహేమముగనుచు నుభయేంద్ర || ౧౯ ||
తల్లి బెడ్ల మాగలసి ! తగవలూ దీక్షిలేక
ఉన్నునీడి బోవదిలయ తల్లిగారు తన్ననాన || ౨౦ ||

12. రాక్షసాగ్రాసము

(నిలకడ పద్యము)

ముపముతోనీ మహాభక్తియు
 దీనాభిభవించు శ్రీనాథు మదిన్
 మోక్షాజ్ఞానాంబు కాలియలతో
 గాసిలనేటికి జమదాగ్నియొక్కా బ్రహ్మ
 తాయనుస్థితం కాలవాసవ్యుడు
 హేయస్థు గెవన మెలనో దుష్టుని
 నీరజదామిగులగడ లేడు నీ ము
 తేరున జీవితంబుతో చిగలచుగా
 అంబుద్వర్తము లను గుణిమోగ నో
 లక్ష్మయో బ్రహ్మగతి నగుగనలా
 సేయును గానన్వయ నిట్టిదిసనో
 గురుదేతాస్థ పుష్పినురా || ముద్రామహిమ ||

సత్యాగ్రహము మోక్షమునంద

అనుబంధములు సంపూర్ణము.

